

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

INFORME ESTRATÈGIC DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Projecte REPTE_Diputació de Barcelona

CONSORCI PER L'OCUPACIÓ
I LA PROMOCIÓ ECONÒMICA
DEL VALLÈS OCCIDENTAL

Ajuntament de Sabadell

Diputació de Barcelona, febrer de 2008
Àrea de Desenvolupament Econòmic
Oficina Tècnica d'Estratègies per al Desenvolupament Econòmic

PREÀMBUL

La Diputació de Barcelona, a través de l'Àrea de Desenvolupament Econòmic, cerca contribuir al desenvolupament econòmic local tot donant suport als equips de govern local en el disseny, la implementació i el desplegament de models territorials sostenibles i competitius.

El projecte Reflexió Estratègica dels Pactes Territorials (REPTe) sorgeix de la necessitat de valorar la figura dels Pactes Territorials. Des del seu naixement el 1996 en el marc de l'Estratègia Europea per l'Ocupació i amb la generalització a la província de Barcelona a partir de l'any 2000, els Pactes han estat la forma organitzativa i de gestió del desenvolupament econòmic local.

En aquesta àmplia perspectiva temporal, el REPTe es constituí com un espai de reflexió compartit de tots els territoris de la província amb la voluntat de fer un balanç del que s'havia fet, d'esbossar cap a on s'havia d'anar i, especialment, de com s'hi podria arribar.

El projecte articulava quatre objectius:

- Proporcionar una visió global del territori amb una anàlisi exhaustiva de les polítiques de desenvolupament.
- Introduir una mirada al futur en relació als mecanismes de concertació.
- Establir una planificació indicativa dels eixos del desenvolupament econòmic del territori.
- A escala de la província, fer un balanç de l'actual esquema de desenvolupament.

En el marc del primer d'aquests objectius, teniu a les mans l'Informe Estratègic per a l'àmbit del Pacte Territorial del Vallès Occidental. Aquest informe dona continuïtat a la Diagnosi Estratègica Territorial del Vallès Occidental realitzada l'any 2004 i a la Diagnosi Estratègica de la Província de Barcelona del 2006. Es tracta d'un document que se suma als de la resta de Pactes Territorials.

Aquest conjunt d'estudis i reflexions compartides són un instrument sòlid per al desenvolupament local. Una eina que reforça l'acció dels governs locals com a impulsors del progrés econòmic i social arreu del territori.

Barcelona, febrer de 2008.

ÍNDEX

1. RESUM EXECUTIU	7
2. ASPECTES CRÍTICS DEL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC LOCAL	8
2.1 ORDENACIÓ DEL TERRITORI I MODEL DE DESENVOLUPAMENT	8
2.1.1 Superfície i usos del sòl.....	8
2.1.2 Sòl urbà, urbanitzable i no urbanitzable	8
2.1.3 Previsions de creixement	8
2.2 CANVI DEMOGRÀFIC, MIGRACIONS I HABITATGE	9
2.2.1 Evolució de la població	9
2.2.2 Estructura d'edats de la població	9
2.2.3 Evolució de la població estrangera.....	10
2.2.4 Edificació residencial	10
2.2.5 Tipologia de l'edificació residencial	11
2.2.6 Habitatge principal, secundari i vacant.....	12
2.3. INFRASTRUCTURES I MOBILITAT	13
2.3.1 Xarxa viària.....	13
2.3.2 Xarxa ferroviària	14
2.3.3 Previsions Pla Estratègic d'Infraestructures del Transport.....	14
2.3.4 Mobilitat obligada per treball.....	15
2.4 FACTORS TERRITORIALS PER A LA UBICACIÓ D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES	17
2.4.1 Índex adEg.....	17
2.4.2 Especialització i diversificació de l'activitat econòmica	17
2.4.3 Polígons industrials.....	18
2.4.4 Preu del sòl industrial	18
2.4.5 Actuacions programades	19
2.4.6 Centres de negoci.....	19
2.4.7 Deslocalitzacions.....	19
2.5 TRANSFORMACIÓ DE L'ESTRUCT. PRODUCTIVA I DELS SECTORS ECONÒMICS... 21	
2.5.1 Creixement del PIB.....	21
2.5.2 Evolució de la composició sectorial del PIB	21
2.5.3 El sector primari.....	21
2.5.3.1 Creixement del PIB	21
2.5.3.2 Població agrària	22
2.5.3.3 Superfície agrària per tipus	22
2.5.4 La indústria	22
2.5.4.1 Creixement del PIB	22
2.5.4.2 Ocupació	22
2.5.4.3 Sistemes productius locals.....	23
2.5.4.4 Principals establiments empresarials.....	23
2.5.5 La construcció.....	23
2.5.5.1 Creixement del PIB	23
2.5.5.2 Ocupació	23
2.5.6 Els serveis	24
2.5.6.1 Creixement del PIB	24
2.5.6.2 Ocupació	24
2.5.6.3 Serveis basats en coneixement i serveis tradicionals.....	24
2.5.6.4 Especialització segons nivell tecnològic	25
2.5.6.5 El sector bancari i la seva importància en el DEL.....	26
2.5.7 El turisme.....	26
2.5.8 El comerç.....	26
2.5.8.1 Superfície comercial per tipologia	26
2.5.8.2 Establiments de comerç al detall	26

2.5.8.3 Grans superfícies	27
2.6 CAPITAL HUMÀ I QUALITAT DE L'OCUPACIÓ	28
2.6.1 Mercat de treball	28
2.6.2 L'atur	28
2.6.3 Contractació.....	29
2.6.4 Formació.....	29
2.7 TECNOLOGIA, INNOVACIÓ I SOCIETAT DEL CONEIXEMENT	31
2.7.1 Universitats i centres d'ensenyament superior.....	31
2.7.2 Centres de recerca i desenvolupament, centres tecnològics i d'innovació.....	31
2.7.3 Parcs tecnològics, científics i de coneixement	32
2.7.4 Xarxes CIDEM	32
2.7.5 Finançament.....	33
2.7.6 Entitats de capital risc.....	33
2.7.7 Millors iniciatives empresarials	33
2.8 ELS PROCESSOS DE CONCERTACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC TERRITORIAL	34
2.8.1 Els antecedents dels Pactes per l'Ocupació al Vallès Occidental i la constitució del Consorci.....	34
2.8.2 Aplicació del DAFO i Document d'Estratègies territorials pel territori del Vallès Occidental en les polítiques actives d'ocupació	34
2.8.3 Grans projectes territorials	35
3. ESTRATÈGIES TERRITORIALS	36
BIBLIOGRAFIA I WEBS CONSULTADES	38

1. RESUM EXECUTIU

La comarca del Vallès Occidental ha estat definida com el rerepaís de la ciutat de Barcelona, formant part del seu *hinterland* i integrant-se plenament en l'anomenada Regió Metropolitana. Aquesta característica geogràfica es veu reforçada pel fet que al Vallès Occidental hi conflueixen dos dels eixos de comunicació més importants que travessen el nostre país: l'eix de la A-7 i l'eix del Llobregat. Aquesta situació estratègica es combina amb una consolidada i diversificada tradició industrial i amb la disponibilitat de diversos recursos escassos en d'altres àmbits: una important reserva de sòl (residencial, industrial i de serveis), un nombre creixent de mà d'obra formada i la presència d'importants centres formatius, tecnològics i de recerca. Com a resultat de tot això ens trobem amb una de les comarques més dinàmiques de Catalunya, en constant creixement demogràfic i econòmic i que funciona com un dels motors econòmics del país (10,8% del PIB català).

A mig termini, el creixement demogràfic que es preveu acostarà la comarca al milió d'habitants afegint més pressió a uns serveis (educatius, sanitaris...) i a unes infraestructures viàries ja saturades a l'espera de les inversions necessàries per incrementar la seva capacitat. Com a conseqüència d'aquest augment poblacional, s'espera el manteniment del creixement residencial que ha portat la comarca a encapçalar tots els rànquings de construcció d'habitatges, així com un augment de la mobilitat (obligada i no obligada) que ha de veure's recompensat per la millora de les infraestructures mitjançant les diverses actuacions previstes als diferents plans directors. Alhora, el creixement demogràfic, a banda de continuar incentivant la construcció com un dels sectors capdavanters de la comarca, afavoreix aquelles activitats econòmiques que es basen en la satisfacció de les demandes de les persones: el comerç, l'hostaleria, l'educació, la sanitat, etc., reforçant la terciarització que viu l'economia de la comarca.

Tot i aquest procés, l'estructura productiva comarcal es segueix caracteritzant per la importància que hi té la indústria (34% PIB). Així, es disposa d'un model productiu diversificat però combinat amb alts nivells d'especialització sectorial, format per un important teixit de petites i mitjanes empreses i amb una intensa gamma de relacions entre empreses i entre sectors tal i com demostra el fet que s'hi situïn (totalment o parcial) el nombre més gran de sistemes productius locals industrials de Catalunya. Alhora, els serveis a les empreses tenen a la comarca un gran pes dins el sector terciari producte de la seva vinculació amb el teixit industrial. Malgrat tot, hi ha diverses amenaces que planen sobre el desenvolupament econòmic futur de la comarca: l'elevat preu del sòl industrial disponible (tot i la programació de nous polígons), la gran concentració de la indústria en sectors susceptibles de patir deslocalitzacions productives, la manca d'especialistes amb estudis tècnics professionals o el constrenyiment creixent de les infraestructures.

Per contrarestar aquestes amenaces cal comptar amb l'experiència que té la comarca en establir mecanismes de concertació entre els agents econòmics i socials de manera que sigui possible aprofitar els nombrosos recursos endògens de què es disposa: una estructura productiva consolidada i diversa, iniciatives en branques punteres, infraestructures d'innovació i coneixement, capital humà qualificat o un sector financer potent.

El futur de la comarca passa, indefectiblement, per la necessària revisió i millora de l'actual model de creixement, adaptant-se als nous requeriments productius, socials i ambientals, de manera que el Vallès Occidental, amb les persones, empreses i institucions que el formen, pugui seguir contribuint al desenvolupament del país.

2. ASPECTES CRÍTICS DEL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC LOCAL

2.1 ORDENACIÓ DEL TERRITORI I MODEL DE DESENVOLUPAMENT

Increment de sòl urbà i urbanitzable i de població en l'horitzó del 2012: cap al milió d'habitants

2.1.1 Superfície i usos del sòl

Segons el Mapa de Cobertes del Sòl de Catalunya (MCSC), que és una cartografia temàtica d'alta resolució dels principals tipus de cobertes del sòl del país (boscos, conreus, zones urbanitzades, etc.), al 2003 les 58.300 ha. del Vallès Occidental estan repartides de la següent manera: el 23,6% (13.768 ha.) són zones urbanitzades, vies de comunicació, sòls urbans, zones esportives i lúdiques, etc.; el 14,1% (8.200 ha.) són conreus, el 62,2% (36.278 ha.) són terrenys forestals i el 0,1% (69,1 ha.) són aigües continentals.

Comparant aquestes dades amb les del 1993 s'observa una pèrdua de superfície conreada del 20% al 14%, un augment de la superfície urbana del 22,7% al 23,6% i un augment de la superfície forestal del 57,4% al 62,2%.

2.1.2 Sòl urbà, urbanitzable i no urbanitzable

Seguint dades del 2004 de la Direcció General d'Urbanisme del Departament Territorial d'Obres Públiques, el 21,7% (12.614 ha.) de la superfície de la comarca està urbanitzada, l'11,6% (6.742 ha.) és sòl urbanitzable, del qual el 83,2% (5.610 ha.) és sòl programat i el 16,8% (1.132 ha.) és sòl no programat. La resta, 66,7% (38.709 ha.) és sòl no urbanitzable.

Comparant aquesta distribució amb la de l'àmbit metropolità s'observa que al Vallès hi ha una major proporció de sòl urbà i urbanitzable i una menor proporció de sòl no urbanitzable.

2.1.3 Previsions de creixement

Aquest augment del sòl urbanitzable té una correspondència directa amb l'increment de població que projecta l'descat pel Vallès Occidental en qualsevol dels seus escenaris. Així, dels 836.077 habitants del 2006 es passarà, el 2012, als 892.631 hab. segons l'escenari mitjà-baix (+6,8%), als 924.472 hab. segons l'escenari mitjà-alt (+10,6%), i als 978.093 hab. segons l'escenari alt (+17%). Cal destacar que la projecció de població en l'escenari alt pel 2.015 ja situa la població per damunt del milió d'habitants.

2.2 CANVI DEMOGRÀFIC, MIGRACIONS I HABITATGE

Notable increment de la població nouvinguda i de la demanda d'habitatge

2.2.1 Evolució de la població

A l'any 2006 el Vallès Occidental té una població de 836.077 habitants, un 2,5% més que el 2005, xifra que representa l'11,7% del conjunt de Catalunya i l'1,8% de tot l'Estat. L'augment de la població vallesana s'emmarca dins de la tendència a l'alça que ve registrant en els darrers anys, atès que en el període 1991-2006 l'increment global ha estat d'un 29%.

Segons gènere, la població es divideix en un 50,3% de dones (410.015) i un 49,7% d'homes (405.613). Ambdós col·lectius han registrat durant el 2005 un creixement força similar en el total del nombre d'habitants (3,3% els homes i 3,1% les dones). Cal destacar que tant la població com l'estructura productiva de la comarca estan clarament influenciades per les dues ciutats que exerceixen de capitals –Sabadell i Terrassa-, on hi resideix el 48% dels habitants.

Tots els municipis vallesans, llevat de Badia del Vallès, van experimentar el 2005 un augment de la població. Destacà pel seu dinamisme un dels petits nuclis de l'anomenada “perifèria verda”, gràcies, fonamentalment, a la conversió de segones residències en primeres.

Territorialment, els municipis de la comarca presenten una gran disparitat en la seva extensió. Així, mentre que Badia del Vallès no arriba a 1 km², Terrassa té un terme municipal de 70,2 km². Aquesta disparitat, afegida a la concentració de la població, condiona en gran mesura el desenvolupament econòmic i social dels municipis i augmenta les seves diferències funcionals en la comarca. Davant de ciutats amb alta densitat demogràfica i exhauriment del sòl urbanitzable, s'hi troben altres com Castellbisbal, Sant Quirze del Vallès, Viladecavalls i Vacarisses, que fonamenten el seu desenvolupament en la ubicació de polígons industrials i de serveis aprofitant l'excedent de sòl. Cal diferenciar novament entre localitats ubicades dins de l'anomenada “perifèria verda” d'aquelles situades dins de la corona metropolitana. Les primeres tenen baixos ratis de densitat de població, que resulten inferiors als 100 habitants per km². Aquest és el cas de Gallifa, Rellinars i Sant Llorenç Savall. Per la seva part, les ciutats de la corona metropolitana es caracteritzen per una densitat demogràfica elevada, destacant Badia del Vallès, amb 15.811 habitants per km² o Ripollet, que presenta una rati de 8.077. Finalment, es pot apuntar que la densitat també és alta en els casos de Sabadell i, en menor mesura, de Terrassa. Val a dir que vuit dels vint-i-tres municipis vallesans superen la densitat demogràfica mitjana de la comarca, situada el 2005 en 1.361 habitants per km².

2.2.2 Estructura d'edats de la població

L'estructura de la població del Vallès Occidental per edats ha seguit, a grans trets, les tendències de les societats més desenvolupades, caracteritzades per una reducció de la població menor de 16 anys i per un augment de la població major de 64 anys. No obstant això, en els darrers temps s'està produint un canvi significatiu en aquesta evolució, determinat pel fenomen de la immigració. Així, d'una banda augmenta el nombre de persones menors de 15 anys i, d'altra, s'incrementa la proporció d'adults joves en edat fèrtil, cosa que està impulsant els naixements. Aquesta inèrcia es va mantenir, a grans trets, durant el 2005.

L'índex d'envelliment¹ del Vallès Occidental era l'any 2005 de 84,1%, per sota dels registres dels darrers exercicis (87,9% el 2004 i 89,6% el 2003), fet que reflecteix que continua el rejuveniment de la població, tot i que sense assolir taxes com el 77,3% del 1996. Aquesta reducció del grau d'envelliment de la comarca és fruit de l'augment del nombre d'habitants amb menys de 15 any, que va créixer el 2005 un 5,1%, per sobre del 3,4% del 2004, front l'increment d'un 0,6% de la població de més de 65 anys, per sota de l'1,3% del 2004. A més, entronca amb la tendència dels últims anys segons la qual estan millorant els indicadors de natalitat, gràcies a l'augment de la taxa de fecunditat. Aquest fet s'explica, principalment, per l'elevat contingent de població en edat reproductiva, ja sigui autòctona o bé immigrada, en combinació amb la bonança econòmica de la que ha gaudit l'economia en els darrers anys.

2.2.3 Evolució de la població estrangera

El Vallès Occidental és un clar exemple del procés immigratori que ha experimentat en els darrers quinze anys Espanya i Catalunya. De fet, la població de nacionalitat estrangera s'incrementà un 31% el 2000 respecte l'any anterior, un 48,2% el 2001, un 57,8% el 2002, un 48,6% el 2003, un 23,4% el 2004, i un 26,4% el 2005. Val a dir que això contrasta amb el pobre creixement de la població autòctona, de nacionalitat espanyola, que durant el 2005 només va augmentar un 1,5%, un mica per sobre del 2004 que ho va fer un 0,9%.

Els principals col·lectius estrangers de la comarca procedeixen d'Amèrica, fonamentalment del sud del continent, i d'Àfrica. L'any 2005 un 46,5% dels habitants no espanyols del Vallès Occidental eren d'Amèrica, d'entre els quals els sud-americans suposaven un 40,8%, mentre que els africans, sobretot de l'àrea del Magrib, representaven el 30%. Aquests dos col·lectius significaven, respectivament, el 3,32% i el 2,5% del total de la població vallesana. Per la seva part, els residents de la comarca originaris d'altres països comunitaris suposaven el 11,2% del total dels estrangers i, a distància, es situaven els procedents de països europeus no comunitaris –fonamentalment, de països de l'est d'Europa-, d'Amèrica del nord i central, i d'Àsia i Oceania –especialment de països asiàtics. En els darrers anys, s'ha produït a la comarca un creixement important de població procedent de països europeus no comunitaris i del sud d'Amèrica.

2.2.4 Edificació residencial

L'any 2005 es van iniciar al Vallès Occidental 13.945 habitatges, és a dir un 12,6% del total de Catalunya. Això representà una moderació important en el ritme de creixement respecte l'any anterior, atès que l'increment va ser d'un 2%, substancialment per sota del 21,6% registrat al llarg del 2004. Aquesta pujada també va ser significativament inferior a l'experimentada pel global del Principat (14,5%). Un 91,4% dels habitatges iniciats el 2005 al Vallès Occidental van ser plurifamiliars en bloc, percentatge que superà el pes relatiu d'aquest tipus d'edificació en el conjunt de Catalunya (80,2%).

Val a dir que el total d'habitatges iniciats va patir durant l'any 2005 una contracció a quinze municipis de la comarca, mentre que només set van experimentar un increment. Les localitats que registraren un augment més destacat van ser Sentmenat, Barberà del Vallès i Sant Cugat del Vallès. També van ser importants les pujades a Viladecavalls i a Terrassa. La majoria d'aquestes poblacions ja van experimentar importants increments del volum d'habitatges iniciats l'any 2004. En sentit contrari, durant el 2005 es van produir caigudes notables a localitats amb activitat productiva poc important, com foren Gallifa i Palau-Solità i Plegamans, seguides d'Ullastrell, Santa Perpètua de Mogoda i Matadepera.

¹ Índex d'envelliment: Població major de 65 anys / població menor de 15 anys *100 , segons l'Institut d'Estadística de Catalunya. Si l'Índex d'envelliment és igual a 100 representarà que hi ha el mateix nombre de població jove que de gran. A mesura que l'Índex s'apropi més a 100 significarà que la població s'està envellint més.

El municipi que va concentrar un major volum d'habitatges iniciats el 2005 va ser Terrassa, amb el 36,8% del total de la comarca. Altres a ressenyar foren Sant Cugat del Vallès, Sabadell i Rubí (16,9%, 14,0% i 8,1%, respectivament). D'entre aquestes quatre poblacions, s'han d'apuntar els augments experimentats en els casos de Sant Cugat del Vallès i, en menor mesura, Terrassa, però, pel contrari, els descensos patits a Sabadell i a Rubí.

Quant a habitatges acabats, a l'any 2005 es van acabar un total de 8.608 habitatges, cosa que representà l'11% del global de Catalunya. En aquest període el nombre d'habitatges finalitzats es va reduir un 2,7% respecte el 2004, taxa que suposà una moderació en comparació amb el descens d'un 5,8% de l'exercici anterior, però es contraposà a l'augment d'un 10,3% registrat el 2005 pel conjunt del Principat. Val a dir que un 84,7% dels habitatges acabats va correspondre a habitatges plurifamiliars en bloc, percentatge superior al 81,3% que representaren a nivell de tot Catalunya. Un 59% d'aquest tipus d'edificació tenia una superfície d'entre 76 i 125 metres quadrats, mentre un 62,8% dels habitatges unifamiliars palesaven superfícies de més de 150 metres quadrats.

El major nombre d'habitatges acabats es va construir a les ciutats de Terrassa i de Sabadell, que concentraren el 27,4% i el 24,4% de tots els registrats al Vallès Occidental. La primera va patir durant l'exercici un descens d'un 1,4% respecte al 2004, mentre que la segona experimentà un augment d'un 2%. Altres municipis a destacar per la seva activitat constructiva van ser Sant Cugat del Vallès, Rubí i Cerdanyola del Vallès (8,5%, 7,2% i 6,5% del global d'habitatges acabats, respectivament).

2.2.5 Tipologia de l'edificació residencial

Segons tipologies, s'ha d'esmentar que entre els darrers dos mesos del 2004 i el primer quadrimestre del 2005 els segments d'apartaments/estudis i de pisos van ser els únics que registraren increments en les operacions de compravenda, i que aquests van ser força destacats, atès que els unifamiliars –bé aïllats o bé arrengrerats- van patir descensos.

En funció de la superfície, s'observa que l'evolució més positiva del mercat residencial entre el novembre del 2004 i l'abril del 2005 va correspondre als habitatges més petits, de 90 i menys metres quadrats, especialment dels que tenien 70-90 metres quadrats. Els d'una superfície superior als 90 metres quadrats van patir un important retrocés. Les previsions per al període maig-octubre del 2005 apuntaven el manteniment en el ritme de les diferents tipologies palesat el semestre anterior.

Els preus del mercat de l'habitatge a Sabadell i Terrassa va continuar registrant i, fins i tot, accentuant la seva tendència alcista entre els mesos de novembre del 2004 i d'abril del 2005. A destacar però, el preu de l'habitatge a Sant Cugat del Vallès a on l'any 2006 el preu del metro quadrat, i segons font de Ministerio de la Vivienda, va arribar a 3.682,6 € essent la ciutat més cara de Catalunya.

Un 61,4% dels agents de la propietat immobiliària considerava que el preus havien crescut en aquest període un 10-20%, percentatge que contrastà amb el 50% que afirmà això en el semestre anterior, mentre que un 29,5% pensava que la pujada havia estat d'un 5-10%, per sota del 37,5% que assenyalà aquest interval en el semestre passat. Val a dir que els preus de les dues ciutats van experimentar un increment superior als d'altres àrees urbanes importants de Catalunya, si es té en compte que la proporció d'agents que considerava que els preus havien crescut un 10-20% en el global del Principat va ser d'un 42% i que, a més, el Vallès Occidental palesà el major percentatge d'agents que assenyalaren aquesta proporció de tot Catalunya.

2.2.6 Habitatge principal, secundari i vacant

Segons el darrer Cens d'habitatges del 2001, el 80% dels habitatges estan dedicats a habitatge principal. En el període 1991-2001, el parc total d'habitatges de la comarca ha augmentat un 35% (de 240.137 a 324.862). Aquest augment afecta tant als habitatges principals: +32% (de 195.157 a 256.818), com als secundaris i buits: +51% (de 44.980 a 68.044). La dimensió mitjana de les llars s'ha reduït dels 3,3 als 2,9 habitants per habitatge. És d'esperar que el nombre actual d'habitatges principals s'acosti als 300.000 si s'aplica una dimensió mitjana de 2,8 habitants per llar i que el 2015 la xifra arribi als 350.000 aplicant l'escenari poblacional mitjà-alt de la projecció de l'Idescat.

2.3. INFRASTRUCTURES I MOBILITAT

Increment de la mobilitat quotidiana i previsió d'augment i millora de les antiquades infraestructures de comunicació

2.3.1 Xarxa viària

Des de fa uns 25 anys no s'ha fet cap inversió en infraestructures bàsiques de la comarca, palesant-se en l'actualitat la mateixa xarxa viària fonamental que en el passat. Paral·lelament, destaquen les deficiències en matèria de comunicacions intracomarcals, cosa que acaba dificultant la mobilitat interna -voluntària i obligada (laboral i d'estudis)-, sobretot entre determinats municipis (per exemple, entre Terrassa i Santa Perpètua de Mogoda, o entre Sabadell i Viladecavalls), i ocasiona costos afegits (saturació de carreteres, contaminació ambiental, qualitat de vida, etc.). Cal ressenyar, especialment, els problemes en l'àmbit del transport públic viari interurbà i del transport públic a polígons industrials, el que comporta un ús intensiu del vehicle personal, amb el conseqüentment col·lapse (intramunicipal, municipis-polígons, etc.)

Les vies que formen la xarxa viària comarcal actual s'han dividit en tres categories, denominades: 1r nivell, 2n nivell i 3r nivell. La resta de la xarxa viària, actualment existent es considera que compleix funcions complementàries i no forma part de la xarxa estructurant.

Xarxa de 1r nivell

Aquesta xarxa coincideix quasi al 100% amb la Xarxa Bàsica del vigent Pla de Carreteres de Catalunya, (són excepció la Ronda Oest de Sabadell i el ramal de connexió C-58/A-7, primer tram de l'anomenada autovia del Ripoll, trams que tanquen xarxa i la carretera Terrassa-La Bauma que es situa a la xarxa de 2n nivell). La funció bàsica d'aquesta xarxa és donar suport als trànsits de llarga distància que creuen el Vallès, a més a més dels de llarga distància generats i atrets en la comarca i ser suport de trànsit intracomarcal. Les vies que formen part d'aquesta xarxa, tindran totes la categoria tècnica d'autopistes o vies preferents de doble calçada.

L'autovia orbital o quart cinturó encara es troba en procés de discussió i consens per l'elevat cost ecològic que comporta. En data d'avui, està licitat el tram Abrera-Terrassa i resta pel debat i consens el tram Terrassa-Granollers.

Xarxa de 2n nivell

L'objectiu bàsic d'aquesta xarxa és donar suport als principals fluxos de trànsit intracomarcal. Tenint en compte que tota la xarxa viària s'estructura en dues direccions bàsiques, la que podem anomenar longitudinal (sensiblement en direcció Oest-Est, paral·lelament a la línia costanera) i la que anomenem transversal (sensiblement direcció Sud-Nord, perpendicularment a la línia de costa), aquesta xarxa ve a potenciar la funció comarcal de la xarxa de 1r nivell, allí on la demanda ho necessita i justifica. La categoria tècnica de les vies que formen part d'aquesta xarxa, si bé en algun tram o eix concret podran ser autopistes o vies preferents de doble calçada com les del 1r nivell, bàsicament estarà formada per vies de gran capacitat i en totes aquelles de nou traçat amb control d'accessos des de les confrontants i amb intercanviadors a nivell amb altres vies. Es tractarà en general de carreteres convencionals de doble calçada i un cert control d'accessos.

Xarxa de 3r nivell

Són elements que tanquen la malla viària comarcal i donen suport a relacions intracomarcals que no tenen connexió directa a través de les altres dos xarxes d'ordre superior. En general aquesta xarxa estarà formada per carreteres convencionals de calçada única, sense control d'accessos, si bé en algun tram concret que pot estar justificat per la demanda podran ser carreteres desdoblades.

2.3.2 Xarxa ferroviària

Actualment pel Vallès es troben les següents línies ferroviàries:

FGC: S1 Barcelona-Pl. Catalunya - Terrassa; S2 Barcelona-Pl. Catalunya - Sabadell; S5 Barcelona-Pl. Catalunya - Sant Cugat; S55 Barcelona-Pl. Catalunya - Universitat Autònoma

RENFE: R2 Sant Vicenç de Calders-Maçanet-Massanes; R3 L'Hospitalet de Llobregat-Vic; R4 Sant Vicenç de Calders-Manresa; R7 L'Hospitalet de Llobregat-Martorell

2.3.3 Previsions Pla Estratègic d'Infraestructures del Transport

De les actuacions previstes en el Pla Director d'Infraestructures del transport públic col·lectiu 2001-2010 (en endavant PDI) a la regió metropolitana de Barcelona (aprovat l'any 2002), les més rellevants per al Vallès Occidental, pel que fa a la inversió i a l'impacte territorial previst, són aquelles encaminades a l'ampliació i millora de la xarxa ferroviària metropolitana.

D'aquestes, la reconversió a viatgers de la línia el Papiol-Mollet, amb una inversió prevista de 69,48 milions d'euros i amb potencial d'impacte territorial elevadíssim en tant que esquinçament de la radialitat característica de la xarxa ferroviària de rodalies, és l'única que està parcialment executada i en servei (en el tram de Martorell a Cerdanyola del Vallès i integrada a la xarxa de Rodalies de RENFE com a C7). Tot i així, pel seu volum d'inversió (241,1 milions d'euros) i pel potencial volum de demanda a la qual poden servir, fruit de la seva potencial d'incidència en l'escala urbana, destaquen els perllongaments de les línies dels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC) a Sabadell i Terrassa. Dues actuacions que a banda de proporcionar major cobertura ferroviària les capitals de la comarca, contribuiran decisivament en l'augment de l'efecte xarxa en el conjunt de la xarxa metropolitana amb la constitució d'importants intercanviadors entre les línies ferroviàries de RENFE i FGC.

Altres actuacions previstes al Vallès Occidental són, a banda de les accions de modernització i millora de l'oferta existent: la previsió de noves estacions en la xarxa ferroviària estatal a Terrassa (2) i Sabadell (1), la construcció del túnel de Montcada, la construcció d'una plataforma reservada a l'autobús en el corredor de Caldes, la construcció dels intercanviadors a la línia el Papiol-Mollet, la construcció dels aparcaments de dissuasió a les estacions de la xarxa ferroviària metropolitana.

El Pla d'Infraestructures de Transports a Catalunya (PITC) 2006-2026, amb caràcter de pla territorial sectorial, destaca per la gran inversió prevista en la millora de la xarxa ferroviària catalana (un 68% del total d'inversió, i concretament una estimació de 31.346 milions d'euros en actuacions per la millora del transport públic en general). En aquesta línia, i pel seu impacte en la comarca, destaca la construcció de la línia orbital ferroviària, de Vilanova a Mataró passant per Terrassa i Sabadell i unint els centres articuladors de la segona corona metropolitana, amb una inversió prevista de 1.226 milions d'euros.

Per al seu impacte en la mobilitat quotidiana, destaca també l'ampliació de la connexió ferroviària a Barcelona des del Vallès (mitjançant la construcció d'un nou túnel travessant Collserola), estimada en uns 300 milions d'euros, que s'encarregarà de concretar la revisió del PDI de la regió metropolitana de Barcelona. La darrera gran actuació, en termes de nova infraestructura ferroviària, és la construcció del ramal del Vallès de la línia d'alta velocitat, com a bypass a Barcelona tot connectant els ramals del Llobregat i del Besòs, i amb una inversió estimada de 340 milions d'euros.

A banda d'aquestes 3 grans actuacions de construcció de nova xarxa ferroviària, el PITC també aborda actuacions de millora de la xarxa viària actual, entre les que inclou l'adaptació a ample internacional de la línia el Papiol-Mollet, amb un cost estimat de 120 milions d'euros, o el perllongament dels FGC des de Terrassa i Sabadell fins a Matadepera i Castellar del Vallès respectivament, amb una inversió prevista de 100 milions d'euros com a continuació dels perllongaments previstos en el PDI.

En actuacions encaminades al foment del transport públic, el PITC planteja un seguit d'actuacions en matèria d'intercanviadors (destaquen els de Sabadell i Terrassa possibilitant la connexió entre el Metro del Vallès dels FGC i la línia C4 de Rodalies de RENFE, o els futurs intercanviadors de la línia el Papiol – Mollet), en termes de corredors metropolitans de transport públic de superfície (destaca el carril bus a la C-58 des de Sabadell a Barcelona, o el corredor de connexió des del Baix Llobregat fins al Vallès Oriental), així com en la dotació d'aparcaments de dissuasió en les principals parades de transport públic, o la construcció de les estacions d'autobusos de Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès.

Pel que fa a la inversió en xarxa viària en destaca el quart cinturó, la construcció d'una nova autovia entre Martorell i Vacarisses com a part integrant de l'eix Barcelona – Puigcerdà – límit amb França (pel Cadí); la construcció de la ronda oest de Sabadell; la via interpolar C-35 (o vial de cornisa) entre Molins de Rei i Sant Celoni; o la via de connexió dels eixos del Llobregat i del Besòs entre Pallejà i Montcada i Reixach.

2.3.4 Mobilitat obligada per treball

Seguint dades de mobilitat obligada per treball del darrer Cens del 2001, el 72% dels habitants de la comarca treballen al Vallès Occidental, mentre que la resta s'han de desplaçar fora de la comarca per motius de feina. El pes dels desplaçaments cap a fora de la comarca en el període analitzat (1986-2001) s'ha duplicat, passant de representar un 17,5% del total dels desplaçaments generats (desplaçaments interns més desplaçaments cap a fora) a un 38,5% del total.

El principal municipi de destí és Barcelona, amb un 44% del total. Després, amb un menor pes, apareixen un grup de municipis amb un percentatge al voltant de l'1%, com ara l'Hospitalet del Llobregat, Mollet del Vallès, Granollers, Badalona i Martorell.

D'altra banda, la relació entre els llocs de treball de la comarca ocupats per habitants de la pròpia comarca (autosuficiència) també es redueix, tot i que en el darrer quinquenni s'estabilitza: 75,4% en el 1996 i 76,4% en el 2001. És a dir, el 23,6% dels llocs de treball de la comarca els ocupen treballadors que no viuen a la comarca. Aquests provenen principalment de Barcelona (38%), i d'un grup de municipis encapçalats per Badalona (6%), Mollet (5%), l'Hospitalet del Llobregat (4%) i Santa Coloma de Gramenet (4%). La major part dels treballadors utilitzen el transport privat en els desplaçaments al lloc de treball en qualsevol dels fluxos. Aquesta tendència s'ha anat incrementant en el període, passant del 50% el 1986 al 75% el 2001.

Segons l'enquesta de l'ATM de l'any 2005 sobre mobilitat quotidiana *La mobilitat en dia feiner a la RMB*, un 86,1% dels desplaçaments efectuats per residents a la comarca tenen l'origen i la destinació a la mateixa comarca (1.790.000 desplaçaments). Un nivell d'autocontenció que és el segon més elevat de la RMB, només per dessota del Barcelonès (89,2%), seguit de l'Alt Penedès (83,3%), i a una considerable distància del Garraf (79,9%), el Vallès Oriental (78,9%), el Maresme (77,8%) i el Baix Llobregat (71,1%).

Pel que fa a les seves relacions intercomarcals, la de major magnitud es dona amb el Barcelonès (377.000 desplaçaments, magnitud del flux que converteix la comarca en la segona per la seva intensitat de relació amb el Barcelonès, per darrera del Baix Llobregat). Per darrera d'aquesta, les principals relacions s'estableixen amb el Vallès Oriental (116.000 desplaçaments/dia) i el Baix Llobregat (65.000).

En relació al mitjà de transport amb el qual es satisfan aquestes necessitats de desplaçament, mentre que en els desplaçaments intracomarcals els desplaçaments en vehicle privat superen àmpliament els realitzats amb transport públic (1 desplaçament en transport públic per cada 5 desplaçaments en vehicle privat), en la connexió amb el Barcelonès els mitjans de transport públic adquireixen un paper força més rellevant (es realitza en transport públic 1 desplaçament per cada 1,4 realitzat en vehicle privat). En la resta de les connexions intercomarcals la preponderància del vehicle privat és encara major a l'experimentada en la mobilitat intracomarcal (la relació és de 1 a 8,3 en la connexió amb el Baix Llobregat, i de 1 a 33,3 en la relació amb el Vallès Oriental).

2.4 FACTORS TERRITORIALS PER A LA UBICACIÓ D'ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Comarca competitiva i diversificada econòmicament, però amb sectors amb risc de patir deslocalitzacions

2.4.1 Índex adEg²

L'any 2005 el rànquing de competitivitat comarcal de Catalunya estava encapçalat pel Vallès Occidental, així com per les comarques que són capçalera de província, és a dir el Barcelonès, el Gironès, el Tarragonès i el Segrià, a més del Baix Llobregat. En les posicions posteriors es situaven el Vallès Oriental, el Baix Camp, el Bages i el Maresme.

El Vallès Occidental va mantenir el 2005 la primera posició que ja palesà en els dos anys anteriors, a l'igual que el Barcelonès amb el segon lloc, mentre que el Tarragonès, el tercer, guanyà un esglaió en perjudici del Gironès, que es situà en sisena posició. D'altra banda, el Baix Llobregat va ocupar el quart lloc, millorant dos nivells, mentre que el Segrià mantingué la posició del 2004. D'entre la resta de comarques, cal assenyalar que el Pla de l'Estany, la Cerdanya i la Ribera d'Ebre van millorar significativament les seves posicions. Per contra, s'ha d'esmentar la disminució de tres posicions per part del Pla d'Urgell, així com la pèrdua notable de la Garrotxa, del Baix Ebre i del Montsià.

2.4.2 Especialització i diversificació de l'activitat econòmica

El Vallès Occidental es caracteritza per disposar d'un model productiu diversificat, però combinat amb importants nivells d'especialització sectorial. Pel que fa la indústria, destaquen activitats dins de sectors clàssics, com la metal·lúrgia en sentit ampli o el tèxtil i confecció, però també es compta amb una important presència de la química. En el cas dels serveis, s'han de ressenyar les immobiliàries i serveis a empreses, el comerç i reparació, la sanitat i l'ensenyament.

El Vallès Occidental disposa d'un important teixit de petites i mitjanes empreses (PIME), principalment industrials i de serveis auxiliars, on hi predominen les de caràcter familiar molt arrelades al territori. Això fa que el teixit comarcal sigui àgil i flexible. Cal apuntar, no obstant, que la grandària de les empreses ha augmentat en els darrers anys.

Des de sempre el Vallès Occidental ha estat en l'arrel dels processos de desenvolupament econòmic i industrial de Catalunya i d'Espanya, encapçalant els avanços i els reptes. Això es palesa en el fet que l'economia vallesana és de les més dinàmiques del Principat i uns dels motors de l'Estat, i, també, en l'existència d'una "atmosfera industrial" a la comarca, en termes d'experiència, "know-how", etc. A més, s'ha d'apuntar que en els darrers anys el caràcter emprenedor es palesa en un notable increment de l'autoocupació.

La important concentració econòmico-industrial existent a la comarca comporta una intensa gamma de relacions entre empreses i entre sectors, cosa que genera sinergies multiplicadores i que per sí mateix atrau inversions de fora de la comarca que cerquen els avantatges que això ofereix (empreses subcontractistes, firmes proveïdores d'equipaments i de serveis, mà d'obra preparada, etc.)

² Índex sintètic elaborat per l'Associació d'Empresaris del Garraf, Alt Penedès i Baix Penedès (ADEG) amb l'objectiu d'analitzar cada any els factors de competitivitat de l'economia de les comarques catalanes.

2.4.3 Polígons industrials

L'altra tendència a ressenyar és l'important procés de reequilibri econòmic que ha experimentat territorialment la comarca en els darrers 20 anys, paral·lelament al procés de reequilibri demogràfic. Això ha suposat el creixement d'un nombre important de municipis, que s'han convertit en captadors d'activitat –principalment gràcies a la creació de sòl industrial- i de població. Exemples d'això són Polinyà, Palau-solità i Plegamans, Viladecavalls, o Barberà del Vallès.

La comarca compta amb sòl industrial per créixer i pot generar a mitjà termini sòl disponible que està per qualificar, especialment en algunes poblacions frontereres de la comarca (Vacarisses, Viladecavalls, Castellbisbal, etc.). Però, tanmateix, el sòl pateix d'un elevat preu, com a conseqüència de la influència de la demanda de l'àrea metropolitana de Barcelona i, en part, de la pressió que exerceix la demanda de sòl residencial del propi Vallès Occidental. Aquest problema és més greu en alguns dels municipis més importants de la comarca des del punt de vista econòmic-industrial. Això està provocant una frenada en l'assentament de noves empreses i en l'ampliació d'altres, així com una relocalització de l'activitat industrial en favor de ciutats menys densificades de la pròpia comarca, però, també, de municipis de fora del Vallès Occidental (del Bages o de l'Osona, per exemple).

Segons l'inventari de polígons del Consell Comarcal del Vallès Occidental, a la comarca hi ha 171 polígons industrials que ocupen una superfície total de 5.228 Ha.

2.4.4 Preu del sòl industrial

A continuació es presenten preus màxims i mínims de sostre industrial d'alguns dels municipis del Vallès Occidental segons consta en el Sistema d'Informació Geogràfica Industrial del Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona per l'any 2003: Terrassa (900-1.240€/m²), Sabadell (691-1.000€/m²), Sant Cugat del Vallès (1.070-1.120€/m²), Santa Perpètua de Mogoda (1.082-1.082€/m²), Rubí (760-960€/m²), Polinyà (868-868€/m²), Barberà del Vallès (800-800€/m²).

Les comarques que conformen el Pacte Industrial tenen unes especificitats molt marcades en termes del sòl industrial disponible i de la utilització del sòl per a finalitats residencials o industrials. Així, podem veure com l'estoc de sòl industrial varia de manera considerable a escala comarcal i es concentra en comarques com ara el Vallès Occidental, el Vallès Oriental, el Baix Llobregat o, en menor mesura, el Barcelonès. Aquestes especificitats responen a diversos factors, entre els quals cal incloure l'orografia, l'especialització productiva, la proximitat als mercats i a les grans infraestructures de transport i també la pressió poblacional, la qual força a una utilització residencial del sòl.

Aquesta redistribució espacial de la demanda s'explica per l'elevat preu del sòl al centre (agreujat per la inexistència de sòl per poder aixecar-hi nous habitatges, una circumstància especialment important si es vol donar resposta a una nova demanda residencial que tendeix cada cop més cap a un model d'habitatge unifamiliar, amb un consum de sòl més elevat) i, al mateix temps, explica els ràpids increments de preus a la perifèria. Tot plegat comporta que ja hi hagi tres comarques (Vallès Occidental, Vallès Oriental i Baix Llobregat) que superen el Barcelonès pel que fa a la superfície de sòl residencial urbanitzat, tot i que són, justament, aquestes tres comarques les que mostren una major especialització del sòl en activitats industrials (38,4 %, un 30,5 % i 36,7 %, respectivament).

La superfície de sòl industrial ocupat (urbanitzat) del Vallès Occidental és de 2.883,43 Ha., la superfície de sòl industrial no ocupat de 345,2 Ha i la superfície de sòl industrial en planejament de 7.985,52 Ha. El percentatge de sòl industrial és del 38,4% del total i el percentatge d'ocupació d'aquest sòl industrial és del 89%.

2.4.5 Actuacions programades

D'entre les actuacions comarcals destinades a potenciar el sòl industrial destaquen, a tall d'exemple, els projectes de desenvolupament de dos nous polígons industrials a Terrassa (Palau Sud-Can Guitard i Els Bellots) que sumaran 628.628m² de nou sòl industrial; dos nous polígons a Santa Perpètua de Mogoda, Can Banús i Castell de Mogoda, de 360.000m², i el desenvolupament de sòl industrial i terciari en quatre zones de Sabadell: Sant Pau de Riu-sec (450.000 m²), Can Gambús (132.000m²), Can Roqueta 3 (51.000m²) i Zona de l'aeroport (177.000m²).

2.4.6 Centres de negoci

La comarca disposa de cinc centres de negocis la majoria d'ells ubicats al municipi de Sant Cugat del Vallès: el Trade Center, Ofibuilding, Fidem i Valldoreig activa; també cal destacar que Barberà del Vallès compta amb el Nodus Barberà, centre de negocis amb una llarga trajectòria.

2.4.7 Deslocalitzacions

En els darrers anys es palesa en una frenada i un desviament d'inversions, especialment en certs tipus d'activitats industrials (tèxtil, confecció, productes metàl·lics, material elèctric, electrònica, components per a l'automoció, maquinària, etc.), atès que el Vallès Occidental comença a deixar de ser atractiu per determinats tipus d'empreses. Aquest fenomen és característic, sobretot, en les multinacionals implantades a la comarca, però també en empreses locals, que cerquen, principalment, ubicacions properes al Vallès Occidental amb majors i millors avantatges (com per exemple les comarques del Bages i del Vallès Oriental). Els destins estrangers més interessants per atraure inversions d'empreses de la comarca són els països que s'incorporaran l'any 2004 a la Unió Europea i els del nord d'Àfrica (cas del Marroc), degut a uns costos salarials substancialment menors i/o una mà d'obra convenientment preparada i/o uns importants incentius fiscals. El procés de deslocalització pot tenir conseqüències en cadena dins el Vallès Occidental, en tant que suposa l'aturada/desviament d'inversions, el tancament d'instal·lacions, i la destrucció de llocs de treball de les empreses implicades, però també té efecte sobre el teixit de firmes que hi estan vinculades directa o indirectament (subcontractistes, subministradors de serveis, proveïdors d'equips, etc.).

Es presenta, de manera sintètica, els sectors que la classificació que Sala i Torres (2005)³ fa a partir d'informació relativa a la intensitat de mà d'obra i a la mida de les empreses i que identifica a aquells sectors amb risc de patir deslocalitzacions en un futur. A partir d'aquesta classificació es comptabilitza per al Vallès Occidental i la província de Barcelona, la participació d'aquests sectors en el total d'afiliats i autònoms i l'evolució entre el 2001 i el 2006.

En el primer semestre del 2006, l'11,6% del total d'afiliats en empreses de la comarca pertanyen a sectors amb elevat risc de patir processos de deslocalització, un percentatge superior al provincial (8,2%). Els percentatges en qualsevol dels dos àmbits territorials han disminuït durant el darrer quinquenni, ja sigui en afiliats al règim general com al d'autònoms. Evidentment, bona part d'aquesta reducció s'explica pel procés de reestructuració que està patint la indústria tèxtil.

³ Sala, M.I. T. Torres (2005) *Unas reflexiones sobre localización industrial aplicadas a la industria catalana*. Butlletí Econòmic del ICE, nº 2863.

Algunes de les empreses emblemàtiques que han patit processos de deslocalització durant els darrers anys i han suposat un important pèrdua de llocs de treball són: Celestica, 330 treballadors afectats (2005); Autotex, 200 treballadors afectats (2005); Samsung, 400 treballadors afectats (2004); AEG, 280 treballadors afectats (2005).

2.5 TRANSFORMACIÓ DE L'ESTRUCTURA PRODUCTIVA I DELS SECTORS ECONÒMICS

Motor industrial de Catalunya, la comarca disposa de recursos necessaris per potenciar activitats d'elevat valor afegit, capaces de complementar les activitats industrials més tradicionals d'intensitat tecnològica i de dinamisme de la demanda mitjans-febles

2.5.1 Creixement del PIB

El Vallès Occidental és la segona comarca més important de Catalunya des del punt vista econòmic, en concentrar el 10,8% del PIB total, l'11,3% de la població ocupada i el 12% de la població activa-, però la primera en terme de treballadors afiliats a la Seguretat Social -amb un 12,4% del global regional. El PIB comarcal el 2005 és de 13.218 milions d'euros, mentre que l'ocupació assalariada era a finals del 2006 de 320.000 persones. Aquest important dinamisme també es posa de manifest en el fet de que és la comarca catalana que més ocupació afiliada va guanyar durant la dècada dels anys noranta.

El 2005, l'economia del Vallès Occidental, amb un augment del PIB del 2,4%, ha reduït suauement el seu avanç respecte als registres del 2004 (2,55%) i ha tornat a créixer per sota la mitjana del país (3,06%).

L'aportació al PIB comarcal dels grans sectors segueix liderada pel sector serveis, amb el 56,6% del total, percentatge inferior al català (63,9%), seguit pel sector industrial (34,2%), superior al català (26,1%), pel sector de la construcció (9,2%), similar al català (8,4%). El sector primari aporta el 0,1% del PIB comarcal (1,6% a Catalunya).

2.5.2 Evolució de la composició sectorial del PIB

Les raons d'aquesta contenció, igual que el 2004, recauen fonamentalment en l'evolució interanual negativa de la indústria (-2%), ja que els serveis van accentuar la seva progressió (4,41%, davant el 3,92% del 2004), i el mateix va succeir amb la construcció (7,76%, per sobre el 4,84% del 2004). El primari també va presentar pitjors resultats que el 2004 (-4,48%, davant el 2,87% anterior), tot i que aquesta davallada va afectar poc el creixement agregat per la molt reduïda participació del sector en el VAB (un 0,87% el 2005).

Amb aquest registre del 2005, l'avanç acumulat en el període 2000-2005 se situà en un 12,3%, per sota de la mitjana catalana (14,5%), per la gairebé nul·la expansió industrial (-0,1%, davant el 2,8% de Catalunya), mentre que els serveis i la construcció presenten una expansió relativament similar a la del conjunt català (creixen d'un 18,6% i un 34,8%, respectivament, i d'un 18% i un 33,5% en el conjunt del país).

2.5.3 El sector primari

2.5.3.1 Creixement del PIB

La caiguda interanual del primari (-4,48%) en l'any 2005 és superior a la reducció catalana (-2,57), i respon a la reducció de la carn de porc (-22,2%), ja que la producció agrícola ha presentat un augment pràcticament nul (0,4%), pels impulsos oposats de les hortalisses (augment del 6,0%) i els cereals (-45,9%).

2.5.3.2 Població agrària

El sector de l'agricultura, ramaderia i pesca concentra uns 800 treballadors assalariats, el 0,3% dels assalariats vallesans, repartits en un centenar d'establiments empresarials. Aquest pes és similar al dels darrers trimestres del 2005 i 2004 i lleugerament per sobre del de 1996 (0,1%). El nombre de treballadors autònoms és d'uns 190.

2.5.3.3 Superfície agrària per tipus

La superfície agrària útil (SAU) ha augmentat un 3% (de 7.265 a 7.482 ha) de 1989 a 1999. Aquest lleuger increment ha estat causat gràcies a l'augment de la superfície dedicada a pastures permanents (de 193 a 669 ha), mentre que la superfície destinada a terres llaurades han disminuït un 4% (de 7.072 a 6.813 ha). D'altra banda el terreny forestal ha augmentat un 25% (de 12.939 a 16.205 ha).

La ramaderia a la comarca presenta una tendència clarament descendent segons els darrers censos. El terreny dedicat a explotacions ramaderes, en qualsevol de les seves modalitats, s'ha reduït un 53% de 1989 a 1999, passant de 984 a 467 ha. També s'ha reduït en un 27% el nombre de caps de bestiar (de 386.340 a 280.573).

2.5.4 La indústria

D'un temps ençà les activitats industrials han perdut atractiu social, sobretot entre la població més jove, cosa que provoca problemes greus de renovació del teixit empresarial i dels efectius ocupats, especialment dels més preparats. Vinculat a això, s'han de ressenyar les importants dificultats que encara tenen les empreses per donar cobertura a les seves necessitats de contractació, deficiència que és molt greu en el cas de la indústria. Exemples d'això es troben a especialitats com les dels mecànics, els planxistes, els ajustadors, els calderers, els cosidors tèxtils, els fusters, els carnisers, etc., però també hi ha estrangulaments a altres activitats de la construcció i dels serveis (guixaires, encofradors, cambres, cuiners, etc.) En bona part, aquest problema s'explica per la manca de prestigi dels estudis tècnics professionals –i, particularment, dels oficis- entre la joventut. Es tracta d'un problema d'escala estatal i, fins i tot, internacional.

2.5.4.1 Creixement del PIB

En l'àmbit industrial, la química (6,8%) (amb un pes del 15,6% sobre el VAB industrial) ha superat la caiguda del 2004 (-2%), en línia amb l'increment de les exportacions de la demarcació (13,5%). D'altra banda, la metal·lúrgia també ha progressat (3,9%), recolzada en el fort avanç de les exportacions de Barcelona (augment del 27,6%).

Malgrat els favorables resultats anteriors, la indústria vallesana ha presentat una disminució del valor afegit (-2%) superior a la disminució a escala catalana (-0,14%) i semblant a la caiguda del Maresme (-1,9%), que reflecteix la caiguda del tèxtil, cuir i calçat (-12,54%) i de l'equip elèctric, electrònic i òptic (-8,6%), sectors amb participacions properes al 10% del VAB industrial comarcal. Aquesta negativa situació productiva s'ha traslladat al mercat de treball del sector, amb una nova disminució del registre d'afiliats a la Seguretat Social, d'un 3,8%, més intensa que la del 2004 (-2%) i per sobre la caiguda mitjana de Catalunya.

2.5.4.2 Ocupació

L'ocupació industrial assalariada, malgrat créixer en nombre absolut en els darrers anys, en termes relatius ha anat minvant progressivament, passant del 44% (89.000) del total d'assalariats del 1996 al 30% (95.000) del total d'assalariats el 2006. El nombre de centres empresarials també ha disminuït del 29% al 19% del total. L'ocupació autònoma industrial també ha seguit la mateixa tendència a la reducció, passant del 16% al 13% en els darrers 5 anys. Bona part d'aquesta reducció, en termes relatius, del treball assalariat industrial es deu a la destrucció de llocs de treball del sector del tèxtil-confecció.

La grandària mitjana dels establiments industrials ha tendit a augmentar en els darrers deu anys, passant dels 12 treballadors assalariats per centre el 1996 als 16 assalariats per empresa el 2006.

2.5.4.3 Sistemes productius locals

Segons el treball Mapa dels sistemes productius locals industrials a Catalunya⁴, en el Vallès Occidental hi ha situats, de manera individual o conjuntament amb d'altres comarques veïnes vint dels quaranta dos sistemes productius locals industrials catalans. Un sistema productiu local és una aglomeració d'empreses d'un determinat sector o segment estratègic en un espai geogràfic limitat, que creen entre elles vincles de cooperació i competició i juntament amb les quals es dona la presència de proveïdors especialitzats, empreses de serveis o institucions associades.

Els sistemes productius locals del Vallès Occidental són els següents: Arts gràfiques i edició, Confecció, Filatura i teixidoria de llana, Química de gran consum, Productes farmacèutics, Productes de matèries plàstiques, Productes metàl·lics, Maquinària per a les indústries de l'alimentació, Maquinària i equips d'envàs i d'embalatge, Maquinària per a les indústries tèxtils i de la confecció, Maquinària de manipulació i elevació, Vàlvules i aixetes, Motlles i matrius, Electrònica, Aparellatge elèctric, Llums i aparells d'il·luminació, Automoció, Motocicletes, Material ferroviari i Material aerospacial.

2.5.4.4 Principals establiments empresarials

Algunes de les moltes empreses industrials de més de 100 treballadors localitzades al Vallès segons dades del Registre d'Establiments Industrials de Catalunya REIC són: Sony España S.A., Alstom Transporte S.A., Braun Medical S.A., Kostal Electrica S.A., DBK Industrial S.A., Sociedad Catalana de Talleres Artesanos Louis Vuitton S.A., Sharp Electronica España, Samsung Electronics Iberia S.A., Boehringer Ingelheim España S.A., Montesa Honda S.A., Siemens Vdo Automotive S.A., Yamaha Motor España S.A., Novartis Farmaceutica S.A., Draka Cables Industrial S.A., Cobega S.A., Busquets Gruart S.A., Industrias Disme S.A.

2.5.5 La construcció

2.5.5.1 Creixement del PIB

La construcció aporta el 9,2% del PIB comarcal del 2005, lleugerament per sobre del 8,4% del conjunt de Catalunya. En un any, la construcció ha augmentat en un 7,8% el ritme de creixement respecte al 2004, increment superior al català (5,4%).

La construcció residencial ha registrat un avanç del nombre d'habitatges en construcció d'un 15,5%, reflex del lleu augment en els iniciats (d'un 2%) i de la caiguda dels acabats (d'un -2,7%, caiguda inferior al 5,8% del 2004). Una part de l'impuls que mostra el sector sembla reflectir el creixement demogràfic, que reforça la demanda d'habitatge a les anelles de les grans ciutats, com és el cas de l'increment experimentat pel Vallès Occidental.

2.5.5.2 Ocupació

La construcció és el sector que presenta una evolució de creació d'ocupació més destacada. En deu anys passa de sumar el 6,5% (13.200) dels llocs de treball assalariat el 1996 al 10% (32.000) el 2006. El nombre de centres empresarials també ha augmentat del 10% al 16% del total. L'ocupació autònoma també ha seguit la mateixa tendència a l'increment, passant del 16% al 19% en els darrers 5 anys.

⁴ Hernández, Joan Miquel; Fontrodona, Jordi; Pezzi, Alberto (2005): Mapa dels sistemes productius locals industrials a Catalunya, Generalitat de Catalunya, Barcelona.

La grandària mitjana de les empreses de la construcció no ha variat significativament en els darrers deu anys, i se situa al voltant dels 6 treballadors assalariats per centre.

2.5.6 Els serveis

2.5.6.1 Creixement del PIB

En els darrers anys l'economia vallesana mostra dues tendències a destacar. D'una banda, un intens i ràpid procés de transvasament d'activitat econòmica i d'efectius des de la indústria vers als serveis, fent que la comarca passi de ser eminentment industrial a estar orientada cap als serveis. Es tracta d'una ràpida terciarització de l'economia, que segueix l'evolució pròpia de les societats i dels territoris més avançats.

En el 2005, el sector serveis generava el 55,6% del PIB comarcal, nivell de terciarització que, no obstant, resulta inferior al del conjunt de Catalunya (63,9%). Aquest percentatge és un 4,41% superior al del 2004, increment semblant al català (4,28%). La branca del comerç i reparacions, si bé presenta una intensa expansió (augment del 4,6%), mostra un clar alentiment respecte del 2004 (quan va créixer d'un 6,8%). Així mateix, de manera semblant a la resta del país, els serveis col·lectius han experimentat una forta progressió, del 4,8%, el 4,5% i el 4% l'educació, la sanitat i les administracions públiques, respectivament (davant els respectius 3,1%, 3,6% i 2,7% del 2004). El Vallès es caracteritza per un terciari en què, a diferència del conjunt del país, els serveis a les empreses apareixen com un dels subsectors més importants, amb una aportació a l'activitat terciària situat en el 26%.

2.5.6.2 Ocupació

El comerç i serveis també incrementa el nombre de llocs de treball assalariat. En deu anys passa de sumar el 49% (99.000) al 60% (191.000) dels llocs de treball assalariat. El nombre de centres empresarials també ha augmentat del 60% (14.200) al 65% (20.000) del total. L'ocupació autònoma ha mantingut el mateix pes relatiu (68%), si bé en nombres absoluts ha augmentat (de 36.000 a 42.000) en els darrers 5 anys.

La grandària mitjana de les empreses del terciari ha augmentat notablement en els darrers deu anys, passant dels 7 treballadors assalariats per centre el 1996 als 10 assalariats per empresa el 2006.

2.5.6.3 Serveis basats en coneixement i serveis tradicionals

El teixit productiu vallesà palesa una presència encara destacada de sectors clàssics, amb predomini de branques fabricants de productes de baix valor afegit, intensius en mà d'obra i d'escassa rellevància de la recerca i desenvolupament. Pel contrari, el pes específic de les activitats més punteres des del punt de vista del mercat i de la tecnologia és reduït si es tenen en compte les característiques i la tradició de la comarca, i, molt especialment, les potencialitats que palesa en terme d'empreses, població laboral i infraestructures de suport.

Des del punt de vista de la demanda, es pot apuntar que actualment el 42% del PIB industrial es genera en sectors de demanda feble, el 25,5% en sectors de demanda mitjana i el 32,5% en sectors de demanda forta. Des de la perspectiva de la tecnologia, cal assenyalar que el 50,2% del PIB industrial es genera en activitats d'intensitat tecnològica baixa, el 31,2% en branques d'intensitat tecnològica mitjana i el 18,6% en sectors d'intensitat tecnològica alta.

La tradició i el dinamisme històric que caracteritzen la comarca i el panorama actual que presenta en la majoria de capítols (factors productius, iniciatives en branques punteres, infraestructures de suport, etc.), permeten afirmar que el Vallès Occidental disposa de la capacitat necessària per potenciar activitats d'elevat valor afegit,

capaces de substituir progressivament les activitats més tradicionals, sobretot dins/relacionades amb la indústria.

Entre les activitats emergents amb possibilitats de major desenvolupament a la comarca es poden indicar, per exemple, l'electrònica, la informàtica, les telecomunicacions, l'aeronàutica, els serveis avançats, la biotecnologia, la nanotecnologia, la logística, el tèxtil tècnic, els nous materials, els audiovisuals o l'alimentària.

Aquesta deficiència limita les possibilitats de creixement de la comarca i, sobretot, les capacitats de desenvolupament en l'actual context internacional, deixant bona part de la pervivència del teixit econòmic en mans d'activitats tradicionals d'intensitat tecnològica i de dinamisme de la demanda mitjans-febles.

2.5.6.4 Especialització segons nivell tecnològic

L'especialització sectorial d'un territori és un dels factors que més influeix en el seu desenvolupament econòmic, especialment en un moment com l'actual on la competència tant en preus del producte final com de factors productius s'ha incrementat de forma notable.

En aquest apartat es fa una anàlisi de l'evolució dels treballadors afiliats (tant al règim general com al règim especial d'autònoms) segons el contingut tecnològic dels sectors. S'utilitza la definició recollida per l'OCDE (2001⁵) que també prenen Trullén et al (2002)⁶ de sectors industrials segons el seu nivell tecnològic (baix, mig-baix, mig-alt i alt) i de serveis segons la seva intensitat en coneixement (intensius i no intensius en coneixement).

Segons aquesta classificació, els sectors definits com a estratègics són els que tenen un contingut tecnològic mig-alt, alt i intensiu en coneixement. Un creixement del pes d'aquests sectors estratègics pot afectar positivament al creixement econòmic d'un territori.

Al Vallès Occidental, el pes en el total d'afiliats i d'autònoms dels sectors que s'han definit com a estratègics és, el 2006, del 35% dels afiliats. Aquest percentatge és inferior al provincial (38%). El nombre de llocs de treball d'aquests sectors en el període 2001-2006 s'ha incrementat un 28%, percentatge superior a l'increment provincial (24%).

El nombre d'afiliats, ja sigui al règim general com al de treballadors autònoms, a tots els sectors industrials es redueix independentment del seu nivell tecnològic. En canvi, en els serveis, tant intensius com no intensius en coneixement, succeeix el contrari. Aquesta dinàmica també es dona a la província.

El 2006, els sectors industrials de tecnologia baixa concentren el 7,8% dels afiliats, els de tecnologia mitjana-baixa el 9,3%, els de tecnologia mitjana-alta el 8,8% i els de tecnologia alta el 0,7%, mentre que els sectors de serveis intensius en coneixement concentren el 25,5% i els no intensius el 35,6%. Comparativament amb la província, el Vallès presenta un major pes d'ocupats industrials en qualsevol dels nivells tecnològics i un menor pes d'ocupats en el sector serveis, tant en els intensius com en els no intensius en coneixement.

⁵ OCDE(2001) *Tableau de bord de l'OCDE de la science, de la technologie et de la industrie*.

⁶ Trullén et al (2002). *Economía del conocimiento, ciudad y competitividad*.

2.5.6.5 El sector bancari i la seva importància en el DEL

A la comarca hi ha la seu social del Banc de Sabadell, i les caixes d'estalvi Caixa Sabadell i Caixa Terrassa, en quarta i cinquena posició en el rànquing de caixes d'estalvi catalanes quant a recursos creditors.

A l'any 2001 hi havia localitzades un total de 567 entitats financeres (380 caixes i 187 Bancs), produint-se una disminució del 12% respecte l'any anterior.

La participació del sistema financer en el DEL comarcal queda explicat a l'apartat 2.7 *Finançament*.

2.5.7 El turisme

Comarca de petites valls i de serralades mesurades, però coneguda per les seves ciutats i indústries, el Vallès Occidental té molt a oferir: una natura espectacular prop de l'àrea metropolitana, amb el Parc Natural de Sant Llorenç, el de Collserola i racons de gran riquesa natural; joies del patrimoni històric i arqueològic català que són el fonament de la història comarcal; tradicions i festes arrelades a la cultura de base, esdeveniments de caire internacional, amb festivals de Blues i de Jazz, que donen a conèixer la comarca més enllà dels seus límits i una oferta d'activitats que permeten a tots els visitants gaudir del seu temps d'oci.

A només vint minuts de Barcelona, la comarca disposa d'espais tant moderns com antics, que connecten amb la seva història, únics per acollir reunions i congressos, equipats amb la millor tecnologia, perquè no hi falti de res. La comarca del Vallès Occidental gaudeix d'un marcat dinamisme econòmic i social.

La comarca també ofereix una gran varietat d'activitats, des de les més culturals, amb museus industrials o degustacions de xocolata en obradors artesans, fins a passejades en els seus parc naturals o la pràctica d'esports de relaxació com a el tai-txí.

La comarca disposa de diverses publicacions i catàlegs editats tant pels ajuntaments com pel Consorci de Turisme. A tall d'exemple destaquem: itineraris, plànol amb senders i punts d'interès, recursos turístics del Vallès, llistat de mercats al carrer o llistat de fires.

La comarca també disposa de més de 3.000 places hoteleres repartides en la quinzena d'establiments hotelers de 3, 4 i 5 estrelles.

2.5.8 El comerç

2.5.8.1 Superfície comercial per tipologia

Segons dades del Departament de Comerç de la Generalitat de Catalunya, la distribució de la superfície de venda i dels establiments (entre parèntesis) per sectors a l'any 2003 era la següent: 26% (34%) quotidià alimentari, 3% (5%) quotidià no alimentari, 24% (19%) equipament de la llar, 11% (18%) equipament de la persona, 13% (6%) automoció i carburants, 5% (9%) cultura i lleure, 15% (4%) comerç mixt, 3% (5%) altres.

2.5.8.2 Establiments de comerç al detall

A inicis del 2006 hi ha 4.250 establiments amb assalariats dedicats al comerç al detall que ocupen a uns 30.000 treballadors assalariats, el doble dels llocs de treball de deu anys abans. La dimensió mitjana en aquests deu anys ha augmentat dels 4 als 7 assalariats per establiment. El nombre de treballadors autònoms és d'uns 11.500, xifra que no presenta variacions destacables en el darrer decenni. El 44% llocs de treball

assalariat pertanyen a *altres tipus de comerç al detall d'articles nous en establiments especialitzats*, el 31% a *establiments no especialitzats*, el 18% a *establiments de d'aliments, begudes i tabac en establiments especialitzats*, el 6% a *establiments de productes farmacèutics, articles mèdics, bellesa i higiene* i el 2% a *fora d'establiments*.

2.5.8.3 Grans superfícies

D'acord amb la Llei d'Equipaments Comercials, el nou Pla Territorial Sectorial d'Establiments Comercials (PTSEC) disposa que els grans establiments comercials només s'ubiquin a les trames urbanes consolidades, afavorint la seva localització als municipis de més de 25.000 habitants, capitals de comarca i municipis amb fluxos turístics significatius.

El nou Pla també regula la implantació dels mitjans establiments comercials d'alimentació a Catalunya. A diferència de l'anterior pla territorial sectorial, regula també el dimensionament dels equipaments dedicats a la venda d'electrodomèstics, esports, equipament de la persona, lleure i cultura de més de 1.000m² que, a partir d'ara, queden subjectes al dimensionament del PTSEC.

El Pla contempla que, en el període 2006-2009, el Vallès Occidental augmenti en 10.521m² de reserva comercial per a format supermercat, superfície que s'afegirà als 117.516m² actuals.

En total, el PTSEC preveu un dimensionament conjunt (hipermercat, gran magatzem, centre comercial, especialitzades) de 255.911m² a tot el territori: 44.164m² a les comarques gironines; 31.514m² a les comarques centrals; 117.383m² a l'àmbit metropolità; 21.498m² a Ponent i 41.352 m² a l'àmbit territorial del Camp de Tarragona. No es contempla creixement en aquests formats als àmbits territorials d'Alt Pirineu i Aran i a Terres de l'Ebre.

2.6 CAPITAL HUMÀ I QUALITAT DE L'OCUPACIÓ

Incidència de l'atur per damunt de la mitjana catalana

2.6.1 Mercat de treball

El mercat laboral del Vallès Occidental es caracteritza per un fort creixement d'ocupació durant els cicles econòmics expansius, però, al mateix temps, pateix una major destrucció de llocs de feina que el conjunt de Catalunya en cicles menys dinàmics, palesant dificultats per consolidar els llocs de treball creats. Així, tot i la capacitat generadora de nous llocs de treball que caracteritza el Vallès Occidental, manté un atur diferencial significatiu respecte del conjunt del Principat.

2.6.2 L'atur

El nombre d'aturats registrats al Vallès Occidental a final del 2005 es situava en 35.403 persones. Paral·lelament, la taxa de desocupació era d'un 9,4% sobre la població activa.

Segons municipis, es pot apuntar que Terrassa i Sabadell concentraven conjuntament a finals 2005 més de la meitat del total d'aturats de la comarca. Concretament, el primer abraçava el 26,8% i el segon el 25,2%. A aquests li seguien, en volum de desocupats, Rubí (8,6%), Cerdanyola del Vallès (6,3%), Sant Cugat del Vallès (5,1%) i Ripollet (4,9%).

El diferencial d'atur segons gènere és estructural i està poc condicionat per les fluctuacions cícliques. A finals del 2005 el col·lectiu masculí concentrava un total de 14.814 desocupats i el femení de 20.589 persones, és a dir el primer abraçava el 41,8% i el segon el 58,2% del global comarcal. Així mateix, la taxa d'atur masculina es situava en el mes de desembre en el 6,7%, set punts percentuals més baixa que la que caracteritzava la femenina, d'un 13,7%. Tanmateix, l'evolució de l'atur femení dels darrers anys ha presentat un millor comportament que la de l'atur masculí.

El gruix de la població desocupada de la comarca es concentrava, a finals del 2005, fonamentalment, en dos grans grups d'edat: les persones joves-adultes, que tenen entre 25 i 40 anys, i les que tenen 50 o més anys. Ambdós col·lectius abraçaven conjuntament el 69,7% del total dels aturats del Vallès Occidental (38,3% el primer i 32,1% el segon).

El nivell d'estudis és un dels factors que més condiona la situació d'atur de les persones. La desocupació tendeix a concentrar-se en els col·lectius amb menys nivell educatiu, mentre que, d'altra banda, els grups amb estudis més elevats solen patir en menor grau l'atur. Aquest panorama es manté de forma estructural, amb independència dels canvis de cicle econòmic que pugui registrar el Vallès Occidental. A finals del 2005, el 69,6% dels aturats disposava d'aquest nivell.

L'estructura econòmica del Vallès Occidental condiona la distribució de l'atur segons sectors d'activitat. A finals del 2005 un 52,7% del total de desocupats provenia d'activitats de serveis i un 32,3% de branques industrials. De la resta un 9,1% corresponia a la construcció i la majoria dels altres no havien tingut ocupació anteriorment, atès que només un 0,5% s'associava a l'agricultura, ramaderia i pesca.

2.6.3 Contractació

Al llarg de l'any 2005 es van signar al Vallès Occidental un total de 302.612 contractes, cosa que representà un estancament respecte l'exercici anterior. Aquesta estabilitat contrasta amb el creixement d'un 27,1% experimentat en el global del 2004.

Terrassa i Sabadell van ser els municipis que concentraren una major proporció dels nous contractes registrats al Vallès Occidental durant el 2005. Concretament, el primer abraçà el 21,8% del total de la comarca i el segon el 21,5%. Altres poblacions que van destacar pel seu pes específic quan a les contractacions en aquests mesos foren Rubí, Sant Cugat del Vallès i Cerdanyola del Vallès, amb el 11,6%, el 8,7% i el 5,8% del global vallesà.

A finals del 2005 els contractes temporals suposaven al Vallès Occidental el 87,9% del total dels contractes signats, mentre que els indefinits van representar el 12,1%. Això va significar gairebé un estancament en el pes específic de la contractació temporal i de la fixa respecte a finals del 2004 (87,7% i 12,3%, respectivament).

L'any 2005 el Vallès Occidental va experimentar 75 expedients de regulació laboral autoritzats. Això representà un 16,7% menys de processos que els registrats l'exercici anterior, cosa que va suposar un canvi significatiu en la tendència ascendent palesa el 2004, quan el total d'expedients va créixer un 2,3%. Aquestes regulacions van afectar un global de 4.100 treballadors, cosa que significà un augment d'un 45,9% respecte del 2004, taxa força superior a la pujada d'un 26,7% patida l'any passat. Tot i la reducció del nombre d'expedients, s'incrementà la importància d'aquests quan a total d'efectius afectats, atès que la mitjana de treballadors afectats per expedient es va situar el 2005 en 54,7 persones, un 75,2% per sobre del promig del 2004 (31,2 efectius) i significativament més elevat que la mitjana que caracteritzà el conjunt del Principat (27,7 treballadors). Tot això va provocar que el pes específic del Vallès Occidental sobre el global de Catalunya disminuís en expedients registrats entre el 2004 i el 2005 (del 16% al 14,6%), però, pel contrari, que augmentés pel que fa a nombre de treballadors afectats (del 17,6% al 28,9%). La principal causa dels expedients autoritzats a la comarca al llarg de l'exercici va ser l'aplicació de mesures econòmiques, raó que justificà gairebé el 71% dels processos.

2.6.4 Formació

El Vallès Occidental compta en l'actualitat amb la població més formada de tota la seva història. Val a dir que l'elevada qualitat de la mà d'obra és un factor d'atracció molt destacat que té la comarca per atraure activitats i inversions i, en certa mesura, està en la base del caràcter emprenedor i del dinamisme vallesà. Tanmateix, tot i la progressió quantitativa i qualitativa que ha tingut la formació al Vallès Occidental i la situació privilegiada que la caracteritza, es palesa el següent:

- Un elevat pes específic de població amb un nivell educatiu alt –per sobre de la mitjana comunitària-, però una baixa proporció de població amb estudis mitjans-professionals –per sota del promig de la Unió Europea.
- Un reduït interès social, personal i empresarial per la formació permanent.
- Una oferta de formació ocupacional i, sobretot, permanent de caire generalista, dispersa i amb importants buits en certs àmbits de caràcter professional (oficis), palesant-se una manca de resposta a les necessitats empresarials (respon més a les preferències dels assistents i dels centres educatius que no pas a les necessitats del mercat).
- Una manca de vertebració i d'estructuració de l'oferta de formació ocupacional i de formació permanent dins del sistema d'ensenyament reglat.
- Desajustos en determinades activitats, motivats per que les empreses requereixen una mà d'obra amb coneixements especialitzats que no troben en el mercat de treball.

Des de les diferents administracions que actuen a la comarca s'hauria de:

- augmentar la formació continua dels treballadors; establir convenis entre el món formatiu i el món laboral; detectar les necessitats formatives de les empreses de la comarca (perfils professionals, competències, etc.); avaluar els programes de formació en termes d'eficàcia, eficiència i equitat; augmentar la formació continua dels treballadors; establir convenis entre el món formatiu i el món laboral; adaptar l'oferta formativa a la demanda laboral; aconseguir una major interrelació entre els ajuntaments en les polítiques actives d'ocupació; dissenyar unes polítiques de formació ocupacional menys estandaritzades i més orientades i segmentades a col·lectius específics, tenint en compte la veritable realitat de l'aturat (condicions de vida, dinàmiques culturals, xarxes de relacions, expectatives, etc.); augmentar els pressupostos de formació interna per part de les empreses; augmentar els vincles de cooperació en el teixit empresarial en matèria de formació; potenciar la formació continua entre els actius.

En aquest sentit cal destacar les eines de recursos formatius creades des dels serveis de promoció econòmica de la comarca, entre els que destaquem el **Portal d'Ocupabilitat i Formació de Terrassa** (www.pof.cat): eina telemàtica que recull tota la informació disponible al territori sobre l'oferta i la demanda de treball, sobre l'oferta de formació professional en les seves diferents modalitats, sobre els recursos existents en matèria d'orientació i inserció professional, així com informació general i sectorial sobre el mercat de treball i l'estructura productiva, i el **Portal de la Formació al Vallès Occidental** (www.formaciovalles.ccvoc.org): recull d'informació sobre cursos i activitats de formació professional que s'ofereixen a la comarca. El seu objectiu és donar resposta a les demandes d'informació de les persones interessades en realitzar alguna acció formativa al Vallès Occidental.

2.7 TECNOLOGIA, INNOVACIÓ I SOCIETAT DEL CONEIXEMENT

Existència d'una infraestructura d'innovació i coneixement poc aprofitada per l'empresariat comarcal

Malgrat el desenvolupament de l'entramat empresarial de la comarca, encara ara hi ha una sèrie de debilitats vinculades a aquest apartat:

- Manca de metodologia i sistemàtica en recerca i desenvolupament per part de les empreses (cultura, planificació, recursos, etc.)
- Baix nivell de col·laboració entre les empreses i l'entorn d'innovació (universitats, centres tecnològics, laboratoris, etc.)
- Escassa atenció del món universitari a la realitat de la comarca i, específicament, a les necessitats de les empreses: la universitat no està enfocada a l'empresa ni en tipus d'activitats (coneixements, recerca i desenvolupament, etc.), ni en filosofia i cultura, ni en mètode de treball.
- Poc aprofitament de la infraestructura universitària-tecnològica existent, i per tant de l'oferta de recerca i desenvolupament disponible a la comarca.
- Reduït suport institucional i públic comarcal a la innovació i a la recerca i desenvolupament.

Per tant, es proposa disposar d'informació i divulgar-la; ampliar i millorar les xarxes de noves tecnologies i d'equips; disposar d'informació i divulgar-la; invertir en les noves tecnologies i formar als seus treballadors per maximitzar els processos productius; generar projectes d'interès i aconseguir erradicar l'analfabetització digital, mitjançant la formació.

2.7.1 Universitats i centres d'ensenyament superior

El Vallès Occidental compta amb la seu de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i amb instal·lacions de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), la qual cosa implica una destacada oferta d'estudis universitaris i la disponibilitat d'una important xarxa d'infraestructures de recerca i desenvolupament (per exemple, l'Institut de Ciència de Materials, el Centre de Visió per Computador, el Centre Nacional de Microelectrònica, l'Institut de Física d'Altes Energies, la Planta de Tecnologia dels Aliments i diversos centres d'estudis, entre altres, en el cas de la UAB), així com d'una notable oferta de mà d'obra amb titulacions superiors. Es pot apuntar que la comarca disposa de la base per esdevenir una àrea generadora d'innovació i de coneixement de gran nivell.

Tanmateix, aquestes infraestructures tecnològiques, especialment generades i vinculades al voltant del món universitari –UAB i UPC–, són insuficientment utilitzades en benefici de la comarca tot i que poden ser un instrument bàsic per ajudar el teixit econòmic existent i per potenciar noves iniciatives i activitats.

2.7.2 Centres de recerca i desenvolupament, centres tecnològics i d'innovació

A la comarca hi ha un gran nombre de centres de recerca i desenvolupament, tecnològics i d'innovació, molts d'ells com ja s'ha dit vinculats a la UAB i la UPC: Centre de Recerca Matemàtica (CRM), Centre Nacional de Microelectrònica (CNM), Institut de Ciència de Materials de Barcelona (ICMAB), Institut d'Investigació en Intel·ligència Artificial, Oficina d'Investigació de Transferència Tecnològica (OITT), Centre Català del Plàstic (CCP), Centre per al Desenvolupament de Sensors, Instrumentació i Sistemes (CD6), Institut d'Investigació Tèxtil i Cooperació Industrial de Terrassa (INTEXTER), LGAI Technological Center S.A. (APPLUS), Parc del Coneixement de Flor de Maig, Centre Tecnològic de Transferència de Calor (CTTC), Fundació ASCAMM Centre Tecnològic, Campus Científic i Tecnològic (UAB), Parc Tecnològic del Vallès (PTV), Centre de Visió per Computador (CVC), Centre Especial

de Recerca Planta de Tecnologia dels Aliments (CERPTA), Servei Veterinari de Genètica Molecular (SVGM), Laboratorio de Ensayos e Investigaciones Textiles del Acondicionamiento Tarrasense (LEITAT), Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), Institut de Documentació i d'Investigació Musicològiques Josep Ricart i Matas, Institut de Biotecnologia i de Biomedicina "Vicent Villar Palasí", Unitat de Diagnòstic per la Imatge d'Alta Tecnologia (UDIAT), Centre d'Aplicacions del Làser, Centre de Desenvolupament de Processos de Química Fina, Consorci Hospitalari del Parc Taulí, Laboratori d'Ambient Controlat, Laboratori d'Anàlisi i Fotodocumentació d'Electroforesi, Autoradiografies i Luminiscència.

2.7.3 Parcs tecnològics, científics i de coneixement

Destaquem el Parc Tecnològic del Vallès creat el 1987 i el Parc de Recerca de la UAB, conjunt de centres i consorcis específics d'investigació situats al campus de la Universitat Autònoma de Barcelona.

2.7.4 Xarxes CIDEM

Xarxa IT

Anàlisi Tecnològica Innovadora per a Processos Industrials Competitius – ATIPIC CENT. Parc Tecnològic del Vallès 93 582 01 61 www.atipic.es

Centre Català del Plàstic – CCP Colom, 114. Edifici Vapor Universitari, Terrassa 93 783 70 22 www.upc.es/ccp

Centre d'investigació en Metamaterials per a la Innovació Tecnològica en Tecnologies Electrònica i de Comunicacions CIMITEC Campus UAB, Edifici Q 93 581 35 22

Centre de Prototips i Solucions Hardware-Software CEPHIS ETSE. Edifici Q. Campus UAB 93 581 30 82 <http://cephis.uab.es>

Centre de Recerca i Innovació en Toxicologia CRIT-UPC Zona IPTC- Edifici TR 23, Campus Terrassa 93 739 83 99

Centre de Visió per Computador CVC UAB. Edifici O. Campus de Bellaterra 93 581 25 36 <http://www.cvc.uab.es>

Centre Especial de Recerca Planta de Tecnologia dels Aliments CERPTA UAB. Facultat de Veterinària, Edifici V Campus de Bellaterra 93 581 13 97 <http://www.uab.es/cer-planta-tecnologia-aliments/>

Grup de Tècniques de Separació en Química GTS Edifici CN. Campus Universitari de Bellaterra 93 581 29 03 <http://einstein.uab.es/gts>

Laboratori d'enginyeria Acústica i Mecànica LEAM Colom, 11. Edifici TR45 93 739 80 61 <http://leam.upc.es/>

Planta Pilot de Fermentació PPF UAB. Departament d'Enginyeria Química Edifici Cn, Campus de Bellaterra 93 581 27 91 <http://eq3.uab.es/ppf>

Servei d'anàlisi de Fàrmacs SAF Facultat de Veterinària, 1a planta, Campus de Bellaterra 93 581 18 96 <http://quiro.uab.es/s.analisis.far>

Servei Proteòmica i Bioinformàtica SEPPIO Edifici M. Campus de Bellaterra 93 581 14 29 <http://ibb.uab.es/sepbio>

Servei Veterinari de Genètica Molecular SVGM Facultat de Veterinària, UAB, Campus Bellaterra 93 581 13 98 <http://svgm.uab.es/svqm>

Unitat de Desenvolupament Tecnològic en Intel·ligència Artificial UDT-IA IIIA-CSIC. Campus de Bellaterra 93 580 95 70 <http://www.iiia.csic.es/udt/>

Xarxa CT

Fundació Ascamm Parc Tecnològic del Vallès Av. Universitat Autònoma, 23 08920 Cerdanyola del Vallès T. 93 594 47 00 www.ascamm.com

Laboratorio de Ensayos e Investigaciones Textiles del Acondicionamiento Tarrasense – Leitat Passeig 22 de juliol, 218 08221 Terrassa T.93 788 23 00 www.leitat.com

Xarxa CDT

Fundació Privada Cecot Innovació c/ Sant Pau, 6 08221 Terrassa T. 93 736 11 00
www.cecot.es/innovacio/

Xarxa TT

Universitat Autònoma de Barcelona Edifici A - Campus de la UAB 08193 Bellaterra
T.93 581 42 35 www.uab.es

Xarxa PIC

Promoció Econòmica de Sabadell, SL Ctra. Barcelona, 208 bis 08205 Sabadell Tel.
937453161

Fundació Privada Cecot Innovació Sant Pau, 6 08221 Terrassa Tel. 937361100
Foment de Terrassa, SA Ctra. de Martorell, 95 08224 Terrassa Tel. 93789111

2.7.5 Finançament

Caixa Sabadell té un conveni signat amb l'Ajuntament de Sabadell pel qual s'ofereixen microcrèdits amb condicions avantatjoses als projectes empresarials gestionats a través del Servei de Promoció Econòmica. Caixa de Terrassa participa en l'aprovació de plans d'empresa gestionats a través del Viver d'Empreses de l'Ajuntament de Terrassa i té establert línies de finançament preferent amb l'organització empresarial CECOT.

2.7.6 Entitats de capital risc

L'Ajuntament de Sabadell, l'Ajuntament de Terrassa, l'Ajuntament de Castellar del Vallès, Caixa Terrassa i l'organització empresarial de l'àrea de Terrassa CECOT són membres de la societat de capital risc BANC (Business Angels Network Catalunya).

2.7.7 Millors iniciatives empresarials

Tant diferents administracions municipals (Sabadell, Terrassa, Rubí, Barberà del Vallès, Sant Cugat del Vallès, etc.) com els agents econòmics del Vallès Occidental (CIESC, CECOT, Cambres de comerç, etc.) organitzen premis anuals, en diferents formats, per tal de donar rellevància a les experiències empresarials de la comarca que han destacat en algun aspecte. Sabadell, per exemple, ha editat un llibre on es recullen 20 experiències innovadors d'empreses de la seva àrea d'influència.

Les empreses de la comarca també han estat reconegudes en altres fòrums com per exemple els Premis a les Millors Iniciatives Empresarials de la Diputació de Barcelona o els Premis a la Innovació del CIDEM. En aquests darrers podem citar les empreses vallesanes galardonades els darrers anys: 2006: Tintes Colormoda, S.A. (Sant Quirze del Vallès) i Acondicionamiento Tarrasense (LEITAT) (Terrassa); 2005: VertiSub (Ripollet) i Qualitat Tèxtil Personalitzada, S.A. (Sabadell); 2004: NRG Group Spain S.A. (Sant Cugat del Vallès); 2003: Centre de Càlcul de Sabadell (CSS) (Barberà del Vallès) i Qualitex (Sabadell); Assessors registrals, S.L. (Matadepera).

2.8 ELS PROCESSOS DE CONCERTACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC TERRITORIAL

Comarca pionera en establir mecanismes de concertació entre els agents econòmics i socials: del Pacte per l'Ocupació al Consorci per l'Ocupació

2.8.1 Els antecedents dels Pactes per l'Ocupació al Vallès Occidental i la constitució del Consorci

Des que es va crear el Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental, el 12 de març del 1997, la Generalitat de Catalunya ha estat part activa del seu desenvolupament treballant conjuntament amb el Consell Comarcal del Vallès Occidental, els 23 ajuntaments de la comarca, les organitzacions sindicals de CCOO i UGT, i les organitzacions patronals CIESC i CECOT, i així queda reflectit amb la signatura del Document d'Acord del seu Tercer Pla d'Acció per al període 2004-2007.

Aquesta figura de concertació ha estat un instrument molt útil per a l'àmbit local perquè ha permès definir amb major detall les necessitats del territori, fomentar el diàleg social, millorar la col·laboració entre administracions, impulsar l'economia local, i generar ocupació.

La llarga tradició d'actuació en favor de l'ocupació dels municipis de la nostra comarca i l'experiència singular del **Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental** amb la convivència durant els últims anys dels **Pactes Locals de Terrassa i Sabadell**, ha fet que representants de molts ajuntaments i dels agents socials hagin participat activament en les discussions plantejades davant la possibilitat de crear un nou model de servei i gestió de les polítiques actives d'ocupació.

En aquest sentit, el 12 de desembre del 2005 va tenir lloc un Consell d'Alcaldes amb l'objectiu fonamental de presentar la proposta per a la *creació del **Consorci per a l'Ocupació i la promoció econòmica del Vallès Occidental***, i el 9 de gener del 2006 aquesta proposta va ser presentada per la Comissió Permanent del Pacte davant el Director del Servei d'Ocupació de Catalunya.

Es tracta d'una decisió de gran impacte i transcendència pel marc de desenvolupament futur de les actuacions locals en favor de l'ocupació, la formació i la inserció. S'ha consensuat un nou model de servei i gestió que no únicament gestionarà les anomenades polítiques actives d'ocupació del territori, sinó que en la mateixa línia del Pacte per l'Ocupació abraçarà altres projectes i actuacions pel foment del desenvolupament local i la promoció econòmica.

El Consorci vol ser una eina que millori la gestió de les polítiques d'ocupació. La descentralització d'aquestes acostarà les decisions al territori, essent els propis agents territorials els que prendran decisions sobre el conjunt de les actuacions a realitzar.

El Consorci per a l'ocupació i la promoció econòmica del Vallès Occidental es va constituir i es van aprovar els seus estatuts per Acord del Govern de la Generalitat de Catalunya de dia 11 de juliol de 2006, essent la seva primera reunió plenària de constitució i nomenament dels seus òrgans executius el 26 de juliol.

2.8.2 Aplicació del DAFO i Document d'Estratègies territorials pel territori del Vallès Occidental en les polítiques actives d'ocupació

Cal destacar el caràcter metodològic i instrumental del Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental, per l'atenció donada a l'elaboració d'eines d'intervenció i a l'estimulació de reflexions i debats per arribar a un consens entre els principals actors de la comarca sobre models i criteris d'actuació de les polítiques actives d'ocupació.

En el marc del Pacte vallesà ha estat un element fonamental el disseny, desenvolupament i posada en pràctica de metodologies i instruments creats amb l'objectiu de millorar i optimitzar els recursos de les entitats.

Cal assenyalar que els instruments de diagnosi periòdica, entre els que destaquen l'*Anàlisi DAFO*, el *Recull de Dades Socioeconòmiques i els Fulls Municipals de Dades Socioeconòmiques*, permeten tenir una visió de la situació econòmica i les línies d'actuació prioritàries que guien les actuacions i projectes que es desenvolupen en la comarca.

D'altra banda aquests instruments es complementen amb d'altres de planificació i coordinació com són el *Mapa de Serveis per l'Ocupació* que permet recollir en un únic document la totalitat de les accions que es planifiquen en el territori, així com un *Manual de Cooperació* que permet descriure els mecanismes de treball per a la coordinació i la concertació de les polítiques actives d'ocupació al territori.

L'elaboració del Pla d'Acció 2006-2007 del Consorci per l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès Occidental que es presenta al punt tercer del document té com a punt de partida els dos documents que es detallen tot seguit:

- *Document d'Estratègies pel territori del Vallès Occidental*, elaborat en el marc del projecte ECO (Estratègia Catalana per l'Ocupació) promogut pel Departament de Treball i Indústria de la Generalitat de Catalunya. Aquest document té per objectiu facilitar l'articulació d'estratègies locals que col·laborin en la definició del Pla de desenvolupament de les Polítiques actives del SOC, considerant les directrius de l'estratègia europea per a l'ocupació.
- *Anàlisi de sinèrgies i Complementarietats entre els Pactes Locals de Sabadell, Terrassa i el Pacte Comarcal*, que permet identificar quins són els elements claus per al treball conjunt a nivell de comarca, els elements de treball coordinat i els d'àmbit més local.

2.8.3 Grans projectes territorials

A banda de les grans infraestructures de comunicació esmentats en aquest document, destaquem els següents projectes previstos o ja iniciats en diferents municipis:

- .-Terrassa: Parc Audiovisual de Catalunya, Centre Integral de Formació Professional i Pla Director de les Esglésies de Sant Pere.
- .-Sabadell: Ciutat de la Música de Sabadell: Construcció d'un gran equipament musical; Parc de Salut de Sabadell: Parc tecnològic sanitari i de coneixement en ciències de la salut; Centre de Fires i Convencions; Sabadell Parc Empresarial.
- .-Consorci de l'Eix econòmic de la B-30 (Sant Cugat, Rubí i Cerdanyola) amb l'objectiu de promoció de l'important entorn econòmic, empresarial i tecnològic que conformen les empreses i centres universitaris aplegats al voltant de l'autopista AP-7/ B-30
- .-Parc de la Ciència i la Tecnologia de Cerdanyola, gran àrea destinada a activitats tecnològicament avançades i d'alt valor afegit i en el que també s'hi està construint el Sincrotró Alba (accelerador de partícules).
- .-Santa Perpètua de la Mogoda: Nou impuls de ciutat (2007-2011); xarxa anella r+d.
- .-Sant Cugat del Vallès projecte Creapolis (amb col·laboració amb ESADE): Creació d'un entorn empresarial i acadèmic que dedicarà part dels recursos a l'estudi i a la recerca per impulsar empreses del coneixement i amb valor afegit.
- .-Barberà del Vallès: La preservació dels espais naturals i el medi ambient com a fita imprescindible. L'entorn del Riu Ripoll i el Bosc de Can Gorgs, els centres estratègics de la sostenibilitat.

3. ESTRATÈGIES TERRITORIALS

Línies Estratègiques i actuacions prioritàries del període 2006-2007

Amb la creació del Consorci per l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès Occidental s'obre un nou període d'organització i concertació entre les diferents administracions públiques i els agents socials i econòmics de la comarca. Aquest nou període comporta també noves tasques i responsabilitats de planificació territorial.

Així el Consorci per l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès Occidental té com a línies estratègiques:

-Debat i promoció d'un model econòmic i social viable. Impuls de noves polítiques que no només tinguin un caràcter paliatiu respecte als problemes que es van manifestant en relació a l'ocupació i el creixement econòmic, sinó també introduint actuacions de caràcter preventiu i d'anticipació als canvis socioeconòmics que s'estan produint.

-Coordinació entre pactes i cooperació institucional. Coordinació dels tres pactes per l'ocupació (el de Terrassa, el de Sabadell i el del Vallès Occidental) i dels diferents serveis de promoció econòmica de la comarca.

-Corresponsabilitat públic-privada pel foment de l'ocupació. Aconseguir un ampli patnerariat públic i privat, una xarxa de complicitats i una voluntat de negociació i d'entesa entre tots.

-Millora de les infraestructures i serveis. Millora de les infraestructures i dels serveis tecnològics del territori com a base per al seu desenvolupament en un entorn canviant, de forma que permeti a les empreses obrir-se encara més als mercats internacionals i als ciutadans gaudir d'una comarca internament ben comunicada.

-Suport a les PIMES. Facilitar l'accés a la innovació, incrementar la competitivitat i afavorir la internacionalització de les petites i mitjanes empreses. Establir xarxes de micropimes per superar l'obstacle de la dimensió i potenciar la cultura de la cooperació empresarial. Mesures preventives davant la deslocalització.

-Qualificació del capital humà. Inversió en capital humà com a eina per a competir en els mercats exteriors, a través de l'aprenentatge permanent a tots nivells, i impulsant especialment l'anàlisi, la planificació i l'optimització dels recursos destinats a formació professional i ocupacional.

-Qualitat dels llocs de treball i reducció de l'eventualitat. Reducció de l'eventualitat i de la temporalitat fins als mínims estrictament requerits per a la flexibilitat que necessita el nou context econòmic global. Incorporació de la Mesa de la Salut Laboral a les dinàmiques del Pacte. Informació i sensibilització als empresaris sobre contractació.

-Suport a la creació i consolidació d'empreses. Suport a les empreses tant a nivell general com en els sectors emergents i en els nous jaciments d'ocupació.

-Igualtat d'oportunitats en l'accés a l'ocupació i millora de la taxa d'activitat. Establir mesures per facilitar la incorporació al mercat laboral de la població inactiva i accions específiques per a la inserció laboral dels col·lectius desfavorits.

De les estratègies anteriors, en aquesta fase de posada en marxa del Consorci les prioritats principals es concreten en els següents punts:

- Impulsar la corresponsabilitat públic-privada per tal de promoure la creació de més i millor ocupació a la comarca. Fer realitat la voluntat de negociació i entesa a partir d'una xarxa de complicitat que faciliti impulsar a noves polítiques, actuacions de caràcter preventiu i d'anticipació als canvis socioeconòmics.

- Fer front a l'ajust industrial i a la deslocalització d'empreses, mitjançant el suport a les PIMES i a la creació de noves empreses. En aquest sentit es volen desenvolupar línies d'acció a la innovació, incrementar la competitivitat i afavorir la internacionalització de les petites i mitjanes empreses, fins i tot establir xarxes de micropimes per potenciar la cultura de la cooperació empresarial.
- Potenciar la qualificació del capital humà. És a dir, fomentar l'aprenentatge i la formació professional i ocupacional per tal de millorar la qualificació dels treballadors i treballadores.
- Impulsar la millora de la qualitat dels llocs de treball i la reducció de l'eventualitat als mínims estrictament requerits per a la flexibilitat que necessita el nou context econòmic global.
- Promoure la inclusió social, la igualtat d'oportunitats en l'accés a l'ocupació i millorar la taxa d'activitat. Així, es volen establir mesures per facilitar la incorporació al mercat laboral de la població inactiva i dissenyar accions específiques per a la inserció laboral dels col·lectius amb més dificultats.

El Consorci, en la seva primera programació, ha optat per concentrar les seves actuacions en tres àmbits:

1. **L'ajust industrial.** La seva finalitat és donar suport a accions innovadores adreçades a millorar la capacitat d'adaptació i anticipació de les empreses, treballadors i autoritats públiques.
2. **La immigració i el mercat de treball.** Dissenyarà itineraris integrals d'inserció que contemplaran accions de motivació, orientació, assessorament, formació i recerca de feina adaptats a les necessitats dels beneficiaris.
3. **La conciliació de la vida laboral i familiar i personal.** Té com a propòsit fonamental l'elaboració de productes i el suport a la xarxa d'actors territorials en aquest camp.

Les finalitats del Consorci són:

- El foment i desenvolupament dels programes, serveis i actuacions adreçats a millorar l'ocupabilitat i qualificació de les persones, l'anàlisi problemàtica i les necessitats en aquests àmbits, així com la programació, gestió, justificació i avaluació de les activitats a desenvolupar al territori.
- La promoció econòmica, el desenvolupament territorial i la millora de l'entorn competitiu per a les empreses i les activitats econòmiques.
- La cooperació de totes les entitats consorciades i el suport a les entitats, empreses i institucions que hi col·laboren per assolir una més eficàcia, transparència i eficiència en el desenvolupament de les polítiques públiques.

BIBLIOGRAFIA I WEBS CONSULTADES

- ♣ Ajuntament de Sabadell
http://www.sabadell.cat/Cat/SabadellXifres/paginesCat/SabadellXifres_cat.asp
- ♣ Ajuntament de Terrassa <http://www.terrassa.cat/laciutat/xifres/xifres.htm>
- ♣ Associació d'Empresaris de l'Alt Penedès, el Baix Penedès i el Garraf
<http://www.adeg.cat/cat/index.php>
- ♣ Autoritat del Transport Metropolità <http://www.atm-transmet.org/index.htm>
- ♣ Cambra de Comerç de Barcelona
http://www.cambrabcn.es/Catalan/Economia/frameset_economia.htm
- ♣ CIDEM <http://www.cidem.com/cidem/cat/>
- ♣ Consell Comarcal del Vallès Occidental. *Inventari de polígons*. Sabadell-Terrassa, CCVOC, 2006.
- ♣ Consell Comarcal del Vallès Occidental. *Recull de dades socioeconòmiques del Vallès Occidental, 2n semestre de 2005*. Sabadell-Terrassa, CCVOC, 2005.
- ♣ Consell Comarcal del Vallès Occidental. *Diagnosi DAFO de l'economia del Vallès Occidental*. Sabadell-Terrassa, CCVOC, 2003.
- ♣ Consell Comarcal del Vallès Occidental. *Informe proposta del Pla Director d'Infraestructures i de Mobilitat al Vallès Occidental*. Sabadell-Terrassa, CCVOC, 2001.
- ♣ Consorci per l'Ocupació i la Promoció Econòmica del Vallès Occidental. *Pla d'Acció 2006*. Sabadell-Terrassa, COPEVO, 2006.
- ♣ Departament d'Estadística del Departament Territorial d'Obres Públiques
<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/estadistica/index.jsp>
- ♣ Estela, Oriol. *Diagnosi estratègica territorial de la província de Barcelona: principals reptes de futur*. Barcelona, Diputació de Barcelona, 2006.
- ♣ HERMES http://www.diba.es/hq2/menu_pre.asp
- ♣ Hernández, Joan Miquel; Fontrodona, Jordi; Pezzi, Alberto (2005): *Mapa dels sistemes productius locals industrials a Catalunya*. Barcelona, Generalitat de Catalunya, 2006.
- ♣ Institut d'Estadística de Catalunya www.idescat.cat
- ♣ Observatori del treball. Departament de Treball <http://www.gencat.net/stat-treb/observatori/observa.htm>
- ♣ Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental. *Diagnosis estratègiques territorials. Document d'estratègies pel territori del Vallès Occidental*. Sabadell-Terrassa, CCVOC, 2004.
- ♣ Pacte per l'Ocupació del Vallès Occidental
<http://www.ccvoc.org/pacteocupaciovalles/portada/portada.php>
- ♣ Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona. *Atlas industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona. Quadern del Pacte Industrial nº4*. Barcelona, PIRMB, 2006.
- ♣ Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona <http://www.pacteind.org/>
- ♣ Pla d'infraestructures del transport de Catalunya 2006-2026
<http://www10.gencat.net/ptop/AppJava/cat/plans/sectors/pitc.jsp>
- ♣ Publicacions de Caixa Catalunya
http://www.caixacat.es/CDA/caixacat/redirect.html?link=http://www.caixacat.es/caixacat/cat/ccpublic/particulars/publica/pb_hom.htm
- ♣ Sala, M.i. T. Torres. Unas reflexiones sobre localización industrial aplicadas a la industria catalana. *Butlletí Econòmic del ICE*, 2005, nº2863.